

BANJALUČKE NOVINE

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA - BANJA LUKA

God II. Broj 62

Banja Luka, 29 oktobar 1954 Primjerak din. 10

U toku su izborne konferencije u organizacijama Socijalističkog saveza

Ove sedmice u nekoliko osnovnih organizacija Socijalističkog saveza radnog naroda održani su izbori. Na dnevnom redu bili su izvještaji koji su obuhvatali period od prošlih do ovogodišnjih izbora. Na ovim skupovima, koji su bili veoma plodni, govorilo se o propustima i uspjesima na koje su osnovne organizacije nailazile u svom radu. Tako je i na izbornoj konferenciji V. Osnovne organizacije SSRN bilo mnogo govora o dosadašnjem radu. Veoma iscrpan referat obradio je problematiku i teškoće na koje se nailazi kada su u pitanju izvršavanja zadataka u organizaciji. Podvučeno je, da se do sada Odbor nije snašao i u potpunosti zadovoljio pod novim uslovima u radu. Obzirom da organizacija broji preko 1.200 članova, razumljivo je, sa koliko se energičnosti i samoinicijative moralo prilaziti rješavanju svakodnevnih zadataka.

Da bi se ipak krenulo naprijed, Odbor je organizirao niz rejonjskih sastanaka sa aktivistima na kojima je pretresano stanje na terenu.

Mnogo govora je bilo o djelatnosti pojedinih aktivista. Istaknuto je, da je aktivni predavača bio angažovan i da je kroz svoj rad

uspio da okupi niz zainteresiranih članova na predavanjima po određenim i konkretnim temama. Tematika je bila bogata i raznovrsna. Predavači su se pripremali i nastojali na što lakši i pristupačniji način da izlože pojedine probleme. Mnogobrojna sijela na kojima je pretresano o lokalnim i uličnim problemima pokazala su se kao veoma korisna.

Osnovna organizacija je svakodnevno održavala vezu i sa ostalim društvenim faktorima na terenu. Ovakav stav drugova ponekad je odlazio suviše u širinu. Mnogi nisu bili u stanju da se snađu. Rad je ponekad bio površan, pa je usljed toga dolazilo do zapostavljanja izvjesnih zadataka na drugom polju.

Kroz referat i diskusiju nekih drugova, provlačila je misao da u sportskom društvu nije nešto u redu. Primjećuje se izvjesno lutanje i nespalažljivost. To se naročito odrazilo na izgradnji sportskih objekata. Neki drugovi su imali aljkav odnos prema inovini privatnih lica. Drugi su govorili: »Radnik će to popraviti«. Sve je to imalo vidnog odraza na monolitnost sportskog kolektiva, pa je u izvjesnoj mjeri, dovelo i do zapostavljanja radova.

O ovim i sličnim problemima bilo je govora na izbornoj konferenciji V. Osnovne organizacije SSRN. Na kraju je izabran novi odbor.

D. M.

U BORBI I RADU PREKALJENA

35 GODINA REVOLUCIONARNOG PUTA NAPREDNE OMLADINE JUGOSLAVIJE

Ovih dana navršilo se 35 godina od dana kada je od malih i nepovezanih grupica naprednih omladinaca stvorena revolucionarna omladinska organizacija Savez komunističke omladine Jugoslavije.

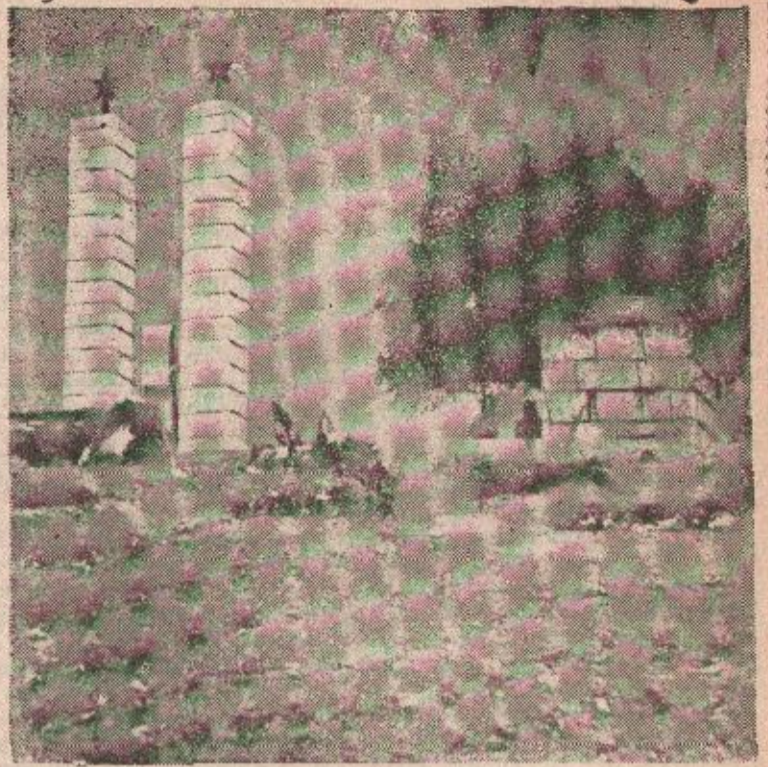
Period od 35 godina pretstavlja slavnu etapu u razviku naprednog omladinskog pokreta u našoj zemlji. On je ispunjen nadčovječanskim naporima i neustrašivom borbom napredne omladine za život dostojan čovjeka. U tom periodu stvarana je kroz neprekidne borbe i pod najtežim uslovima organizacija mladih komunista Jugoslavije.

Kako u mnogim krajevima, tako i u našem gradu, odmah poslije I. svjetskog rata počeo se jače i brže razvijati napredni radnički

i omladinski pokret. Još u to doba radnička Partija Jugoslavije (komunisti) po svojoj brojnosti i masama koje su se okupljale oko nje bila je vrlo jaka. Akcije koje je izvodila bile su vrlo uspješne, naročito onda kada su u njima aktivnije učestvovali pripadnici raznih naprednih organizacija. Ona je bila sposobna da izvede ogromnu većinu radnika Tvornice duhana, rudnika, drvodjelce, esnafskih radnika i drugih na prvomajске i druge radničke manifestacije. 1923 i 1925 godine, kada Partija u našem gradu nije bila jaka do te mjere da samostalno izade na izbore, ona je da bi jače uticala na izborne rezultate, razvijala svoju aktivnost u rasturanju ilegalne partiske literature, brošura i drugih prikladnih materijala. Članovi SKOJ-a predvodili Partijom bili su ti koji su organizovano rasturali letke, organizovali i aktivno učestvovali u manifestacijama i drugim većim i manjim akcijama koje su se u tom periodu sprovodile u gradu. 1925 godine formirano je nekoliko omladinskih partiskih ćelija čija aktivnost se osjećala i u nekim srezovima putem rada čaka koji su iz srezova dolazili na školovanje u Banju Luku. Aktivnost naprednih omladinaca ogledala se u organizovanom ilegalnom lijepljenju i rasturanju ilegalno izdatih letaka i proglašavanja Partije i SKOJ-a. U ljeto 1927 godine održana je konferencija SKOJ-a na Hisešima na kojoj je razmatran rad i aktivnost SKOJ-a i napredne omladine u gradu. Te godine osnovano je RKUD »Pelagić«, RSD »Borac« pri kojima su postojale i omladinske sekcije putem kojih se okupljala napredna banjalučka omladina. Ove sekcije su znatno doprinijele aktivnijem radu i okupljanju omladine u našem gradu. Od 1929 godine do 1934 godine u uslovima monarhfašističke diktature i stroge ilegalnosti, rad napredne omladine se odvijao na povremenim sastancima i prikupljanju »crvene pomoći«. 1933 godine pod rukovodstvom SKOJ-a organizovan je i vođen štrajk srednjoškolske omladine povodom

komemoracije pedesetogodišnjice smrti Karla Marksa. Te godine vođena je akcija u gimnaziji protiv križarske grupe na čelu sa Feliksom Nedelškim.

Od 1936 godine napredni radnički omladinski pokret u Banjoj Luci, pa sve do okupacije krunisan je velikim uspjesima. U ovom periodu naročito su uspjele demonstracije protiv fašističke okupacije Čehoslovačke u kojima je Partija uspjela okupiti najšire mase banjalučke omladine. U tom periodu na inicijativu KAB-a organizovana je konferencija kojoj su prisustvovali delegati iz čitave BiH na kojoj je donešena rezolucija u kojoj omladina izražava mržnju prema fašizmu i svoju spremnost za borbu protiv njega. 1938 godine skojevaska organizacija je imala 150 članova koji su u to vrijeme kroz najraznovrsnije forme proradivali razne materijale sa naprednom omladinom. Rad SKOJ-a u tom međuvremenu ogledao se i u tome što je sa naprednom omladinom organizovao izlete u okviru grupe »Prijetelji prirode«. Omladinske sekcije pri »Pelagiću« i »Borcu« znatno su pojačale svoju aktivnost okupljajući radničku, studentsku i srednjoškolsku omladinu. 1939 godine u našem gradu je formiran Oblasni komitet SKOJ-a u kojem su bili Niko Jurinčić, Ivica Mažar i Osman Karabegović koji je u to vrijeme i istovremeno bio rukovodilac SKOJ-a u našem gradu. Na proslavi oktobarske revolucije koju je organizovalo društvo »Pelagić« učestvovalo je 3000 mladića i djevojaka. 1940 godine u Banjoj Luci je održana konferencija SKOJ-a za Bosansku Krajinu kojoj su prisustvovali delegati iz nekoliko krajskih srezova. Savjetovanje je ustanovilo da je u to vrijeme u Bosanskoj Krajini organizacija SKOJ-a brojala oko 350 članova. Pokrajinskom savjetovanju SKOJ-a održanom krajem iste godine prisustvovali su i delegati skojevске organizacije našeg grada. Značaj savjetovanja bio je i u tome što je svojim odlukama znatno pojačao aktivnost svih naprednih omladinskih snaga. I u našem gradu su oživjele (Nastavak na 5 strani)

U Sanici leže grobovi palih omladinaca — heroja Koste Bosnića i Brace Nemeta — Kozarčanina

ODRŽANI SU IZBORI U VI OSNOVNOJ ORGANIZACIJI

Vrlo dobro posjećena konferencija VI osnovne organizacije SSRN u Banjoj Luci izvršila je izbore za svoj novi izvršni odbor prije nekoliko dana.

Iako je referat dosadašnjeg odbora bio prilično iscrpan, diskusija članova ove organizacije kretala se u pravcima koji nisu tretirani u referatu, a koji predstavljaju ne samo komunalni nego i politički problem ne samo na terenu VI osnovne organizacije nego i u cijelom gradu. Visoke cijene

ne na banjalučkom tržištu bile su predmet diskusije nekolicine članova ove organizacije, a isto tako i nepravilnosti u radu stanbene zajednice koja nije još našla svoje pravo mjesto u vrlo teškom poslu raspolaganja stanbenim prostorijama, što je dovelo do nekoliko neshvatljivih postupaka prema pojedincima.

Odbornici sa ovoga terena i jedan član, koji je službenik grosističkog preduzeća dali su izvjesne odgovore u oblasti u kojoj se diskusija kretala. Međutim, jasno je da je propust ne samo ove nego i mnogih drugih organizacija u gradu što nisu insistirale na izmjeni uredbе o sazivu zbora birača, jer je karakteristično da je tek na ovako široko sazvanoj konferenciji došlo do veze odbornika sa biračima što bi prije odgovorilo zboru birača nego političkoj konferenciji osnovne organizacije SSRN.

U novi izvršni odbor ove organizacije izabrano je 17 najaktivnijih članova sa ovoga terena.

R. JARIC

U IZBORNIM PRIPREMAMA ZAOSTAJE BJELAJAČKA OPŠTINA

Aktuelni problemi mjesta, organizaciona pitanja kao što su evidencije članstva, naplata članarine i učvršćenje osnovnih organizacija čine uglavnom sadržaj predizbornih priprema u organizacijama Socijalističkog saveza Mrkonjičkog sreza.

Analize rada osnovnih organizacija koje se vrše na ovim konferencijama, pokazuju da mnoge od njih još nisu našle puniji sadržaj rada i one forme koje bi njihove članove privlačile na raznovrsne konferencije.

U posljednje vrijeme osjeća se življa aktivnost osnovnih organizacija. Pristupljeno je sređivanju evidencije i prikupljanju članarine, tako da je taj zadatak u jednom broju organizacija već rije-

šen. U većem broju organizacija procenat prikupljene članarine za prošlu i ovu godinu ostvaren je za 80%. U ovom pogledu najviše zaostaju osnovne organizacije u opštini Bjelajci.

Na predizbornim konferencijama pored obrade najvažnijih političkih događaja, živo se diskutuje i o ostalim oblicima rada. Seoske osnovne organizacije na svojim konferencijama diskutuju o načinu unapređenja poljoprivrede, izgradnji vodoopskrbnih objekata, škola, seoskih puteva, dok se u gradu razmatraju pitanje normalizacije cijena na tržištu i pojava nesocijalističkog trgovanja u nekim trgovačkim radnjama, kao i o drugim komunalnim pitanjima.

PREDLAŽE SE REVIZIJA KATEGORIZACIJE STANOVA U BANJOJ LUCI

Na sjednici Sreskog sindikalnog vijeća, koja je ovih dana održana, pored ostalog, izvršena je analiza primjene uredbе o stanbenim tarifama. Diskusija o ovom, povelu se zbog pritužbi velikog broja radnika na nepravilnu kategorizaciju stanova.

Koristeći se podacima stanbenih zajednica i Savjeta za komunalne

poslove NOG, Sresko sindikalno vijeće došlo je do zaključka da su nesrazmjerno visoko podignute stanbene tarife. Tako je u I stanbenoj zajednici od prvobitnih stanarina izvršeno povišenje u prosjeku za 118 posto, u II stanbenoj zajednici za 86 posto, a u kućama van stanbene zajednice za 62,3 po-

sto. Već ove cifre govore o tome koliko se neozbiljno prišlo ovom poslu. Ogromne razlike u povišenju stanarina u I i II stanbenoj zajednici, a obje su se služile istom Odredbom NOG, su nenormalne. To bi mogao biti dovoljan razlog za izvršenje revizije kategorizacije stanova.

(Nastavak na 4 strani)

TEMA ZA ZBOR BIRAČA

Pitanja komune su bogata i raznovrsna

Prije izvjesnog vremena sastala se grupa poslanika sa članovima sreskog i gradskog savjeta za narodno zdravlje. Tema razgovora bila je vrlo interesantna: investicije u oblasti zdravstva. Stručnjaci su vodili živu diskusiju. Radilo se, naime, o tome kako uskladiti davanja za investicije u oblasti zdravstva koja bi u ovoj godini bila potrebna u visini od 168 miliona dinara, a da i preventivna i kurativna medicina zadovolje svoje osnovne potrebe. Različiti stavovi i argumentacije, koja svaka za sebe vrlo ubjedljivo zvuče, ipak su nam dozvolili da noćimo da pitanje investicija nije samo tehničko pitanje, nego i pitanje uloge cjelokupne naše zdravstvene službe ne samo u liječenju bolesnih nego i u očuvanju i zaštiti narodnog zdravlja.

Baš u te dane održan je Kongres preventivne medicine na Bledu. Zamolili smo dr. Vladimira Čukca, upravnika Zavoda za socijalno osiguranje, da nam izloži za naše čitaoce, potrebu ostvarenja i uloge doma narodnog zdravlja, koji će predstavljati osnovnu bazu u preventivnoj medicini na našem srezu i u gradu, a čime će Savjet za narodno zdravlje ovih dana izići pred Narodni odbor grada.

Nadamo se da ćemo ostvariti zamisao redakcije da u diskusiji o izgradnji novih zdravstvenih objekata neće izostati mišljenja stručnjaka koji su pitanja investicije za kurativnu medicinu stavljali u prvi plan.

Zdravstvena služba kod nas, počev od oslobođenja, prima stalno nove forme i razvija se sa razvojem društva prema potrebama koje se nameću uslijed industrijalizacije i izgradnje socijalizma u našoj zemlji. Za dobro funkcionisanje zdravstvene službe u glavnom su potrebna 3 elementa, a to su kadrovi, finansijska sredstva i organizacija službe.

Od kadrova se traži stručnost, ali ne samo to nego i idejnost, — naročito se to traži od visokokvalifikovanih stručnjaka — od ljekara, kao i od srednje-medicinske osoblja, jer samo kadrovi sa tim osobinama moći će zadovoljiti na svom teškom radu, koji se pred njih postavlja.

Iako iz naših visokih i srednjih škola izlaze mlade generacije, njihov broj još iz daleka ne pokriva potrebu, niti će te potrebe u dogledno vrijeme moći zadovoljiti. U našoj vanbolničkoj službi još uvijek dolazi na ljekara opće prakse, koji je glavni nosioc cjelokupne službe ogromnog broja bolesnika. Situacija u specijalističkim ambulansama nije ništa bolja, ako se uzme da je u samoj poliklinici bilo tokom 1953 godine 241.152 ambulanta pregleda sa 6 stalnih ljekara i 20 honorarnih koji su zaduženi osim toga raznim komisijama, administrativno upravnim radom, kao i radom u Sanitarnoj inspekciji.

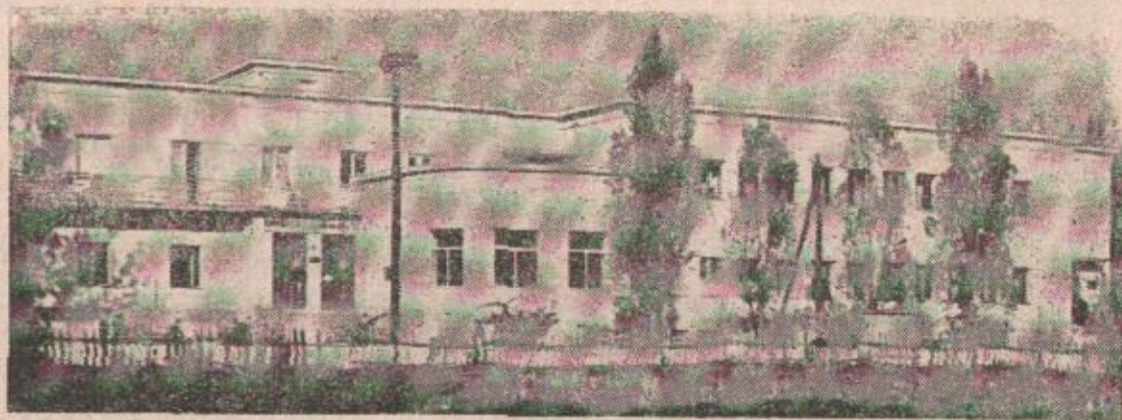
Da se rad ovih ljekara odvija u jako ograničenim prostorijama, da nema čekanja, razumljivo je da se moraju nagomilavati pacijenti i da su pacijenti prisiljeni dulje vremena čekati na pregled. Sve to i same pacijente još više nervira kao i same ljekare odnosno ostale zdravstvene radnike, te usljed tih objektivnih razloga i ekspeditivnost kao i sam rad nije na onoj visini koju zahtijevamo. U godini 1954 stanje se što se tiče kadrova nešto popravilo jer smo dobili 3 mlada ljekara i 5 sestara sa Srednje medicinske škole, ali izgleda da je frekvencija bolesnika i dalje u porastu, jer je za proteklih 6 mjeseci poliklinika primila 137323 osoba.

Skoro sve zdravstvene ustanove, osim dispanzera, su ustanove sa samostalnim finansiranjem. Taj način finansiranja je jedna novina i nije se imalo u tom pogledu nikakvih iskustava, ali već kratko razdoblje od 1 1/2 godine pokazalo je svoje dobre strane i, i veća elastičnost i samostalnost u opskrbljivanju ustanova kao i u vođenju kadrovske politike. Doduše i taj način finansiranja ima svoje slabije strane, naime, da se zdravstveni problemi gledaju kroz prizmu dinara, ali ta se tendencija sve više suzbija, jer zdravstvene ustanove su tu da unapređuju zdravlje ili liječe bolesne a ne da od bolesnih žive pa im mora biti princip unaprijediti zdravstveno stanje naroda ne gledajući samo na finansijski efekat.

Iako naše zdravstvene ustanove na samostalnom finansiranju imaju dosta velike sume novca za nabavku opreme, ipak su te ustanove u nemogućnosti učesća u rješavanju proble-

ma i brige o svom zdravlju, što može i što će i činiti samo ako se pravilno zainteresuje. Ne mislim ovdje na individualno rješavanje, to će morati i dalje vršiti stručnjaci liječnici, nego na učesće oko rješavanja većeg zdravstvenog zadatka, ne u gušenju polara, nego u otklanjanju elemenata da ne dođe do požara u borbi oko najosnovnijih higijenskih navika pa sve do željenog i potrebnog higijenskog standarda života.

I u našem gradu otvoriće se dom narodnog zdravlja za srez i grad Banju Luku. To bi bila ustanova koja bi obuhvatila svu vanbolničku službu u uskoj saradnji sa bolničkom službom, gdje bi se trebao prenijeti dosadašnji način vanbolničke službe odnosno ambulante službe, gdje bi se prešlo

hosti da nabave moderne najpotrebnije aparate iz razloga što se ti aparati moraju uvoziti iz inostranstva, a onda se cijene tih aparata uslijed faktora dižu na lakve sume da su za naše prilike nedostizive. Zar se može danas zamisliti dobra diagnostika bez E. K. G. aparata (aparat za ispitivanje rada srca), aparat za bazalni metabolizam ili aparat za pretragu šećera u krvi, što sve naša vanbolnička služba još nema i da i ne govorimo o modernim rentgen aparatima. Razumljivo se ja mi niti možemo imati sve najmodernije — niti možemo to imati — ve odjedanput, nego se moramo boriti da sa postojećim postignemo maksimum, i da modernizujemo i nabavljamo nove aparature prema finansijskim mogućnostima samih zdravstvenih ustanova kao i prema mogućnostima komune.

Treći veoma važan element za razvitak zdravstvene službe je organizacija same službe. Da je to ekspeditivna činjenica najbolje nam svjedoči II Kongres preventivne medicine koji je održan od 25 IX — 30 IX o. g. na Bledu gdje je bila jedna od glavnih tema, tema o domu narodnog zdravlja.

Prije rata medicina je bila dijeljena na dvije medicine t. j. na preventivnu medicinu, koja se bavila u glavnom sa uklanjanjem uzroka oboljenja i na kurativnu medicinu koja je liječila bolesnog čovjeka. Međutim, danas se stoji na stanovištu da postoji jedna medicina. Niti preventiva ispunjava sve zadatke bez kurative, niti kurativa bez preventivne postizava svoj cilj, nego ga samo djelimično i, u glavnom samo individualno, rješava. Sprovođenje te objedinjene medicinske preventivne i kurative misli se provesti kroz domove narodnog zdravlja, za koje je kongres zaključio da su najbolja organizaciona forma, koja može u potpunosti i najbolje da zadovolji sve zadatke zdravstvene službe. Upravljanje domom narodnog zdravlja bi vršio birani upravni odbor, a uz stručne savjete kolegija šefova odjeljenja. Isto bi se i dalje, odnosno šira, t. j. da onaj koga se ti zdravstveni problemi tiču, narod sam, što više

na dispanzerski način rada u svim djelatnostima. Svakako da će u početku biti teško i da će biti potrebna velika ustrajnost i sa prece na taj novi način rada, pogotovo kad nam, kako sam već gore naveo, manjkaju kadrovi, prostorije i razne aparature. Svaki početak je težak ali uz pomoć komune i naših masovnih organizacija vjerujem da ćemo imati prvi. »Dom narodnog zdravlja gdje će se liječiti, suzbijati oboljenja i rješavati s tim u vezi socijalna pitanja, kao i odgajati mladi zdravstveni radnici, te da će Dom narodnog zdravlja postati važan faktor u podizanju higijenskog i općeg standarda našeg naroda.

Omladina Medicinske škole biće jedna od najboljih omladinskih organizacija

ZAKLJUČAK JE OMLADINE MEDICINSKE ŠKOLE NA IZBORNOJ KONFERENCIJI

U nedjelju, 23 oktobra u prepućenoj sali Medicinske škole održana je izborna godišnja konferencija omladine.

Na osnovu referata koji je podnesen, o mjestu i ulozi organizacije NO na srednjim školama i kraćeg izvještaja, razvila se zdrava diskusija, a naročito u odnosu na zadatke omladinske organizacije u vezi savladavanja nastavrog programa.

U diskusiji su se vidjeli nedostaci u političkom, kulturnom i školskom radu jer nisu iskoristene sve mogućnosti koje su postojale za taj rad.

Zatim se vidio zdrav odnos između nastavnika i đaka, spremnost kao i briga za što bolji rad ove omladinske organizacije.

Svakako da je ova izborna kon-

ferencija na osnovu rada i diskusije i zaključaka koji su doneseni jedna od najuspješnijih na ovoj školi.

Novo Izabrani Komitet i cijela omladinska organizacija dali su obavezu da će biti jedna od najboljih omladinskih organizacija grada i sresa u ovoj školskoj godini.

I. Karabegović

Učenici srednjih škola posjetili grobove palih boraca u Čemernici

Na inicijativu Sreskog komiteta Narodne omladine Banje Luke, 24 ov. mj. učenici banjalučkih srednjih škola posjetili su grobove palih boraca na Čemernici. Pored grobova boraca čija su imena nepoznata, oni su obišli i grobnice partizana čiji su posmrtni ostaci preneseni ove godine u partizanske groblje u Krupi na Vrbasu. Učenike su predvodili dva člana Sreskog komiteta Narodne omladine koji su im detaljno objasnili kako i kuda se vodila borba u Čemernici, zadržavši se posebno na opisu događaja i borbi kod partizanske bolnice 1942 godine.

D. POPOVIĆ

KAKO DO ZAKLJUČENJA LISTA NISMO PRIMILI DRUGI DIO ČLANKA DRUGA HASANA BRKIČA, DRŽAVNOG SEKRETARA ZA POSLOVE NARODNE PRIVREDE, OBAVJEŠTAVAMO ČITAOCJE I PRETPLATNIKE DA ČEMO ČLANAK OBJAVITI U IDUĆEM BROJU.

UJEDNO OBAVJEŠTAVAMO DA JE PROŠLI BROJ U KOMJE JE ŠAMPAN PRVI DIO ČLANKA RASPRODAN, TAKO DA NE MOŽEMO UDOVOLJITI TRAJENJU REVIZORA I PRETPLATNIKA.

U vezi članka „Prije 11 godina oslobođen je Sanski Most“

U članku »Prije 11 godina oslobođen je Sanski Most«, objavljenom u prošlom broju, naš saradnik propustio je da istakne da su u borbama za oslobođenje ovog mjesta učestvovali i jedinice XIII

Kraljske brigade čiji su borci zajedno sa borcima ostalih brigada pokazali veliko herojstvo. Na grad je napadalo 1200 boraca.

Redakcija

Neuručeno pismo

Jovanka Karapetrović

Bio je oktobar četvrte ratne jeseni. Sitna, dosadna kiša jesenjska, padala je neumorno. Sklonili smo se od kiše u kuću, koja je bila prava rijetkost na Kozari. Čekali smo da kiša prestane, da nastavimo put. U kuću, u kojoj smo bili, ušao je kurir i drugu iz reletne stanice predao poštu, vodeći je iz svoje pokislice torbice. Između svih pokislih pisama, koja su borci pisali i upućivali iz dalekih krajeva naše zemlje, svojim drugovima i porodici, jedno je naročito upalo u oči tadašnjem poštaru Radi. Adresa je bila nečitka, mastiljavom olovkom napisana, koja se od kiše sva razlila, a dugo nošeni koverat se bio skoro sav raspao u torbici kurira. Jedino što se na kovertu dalo pročitati bilo je: šalje Vlado Kerman, delegat voda. Ali koje brigade, koverat nam nije mogao reći.

Pismo je bilo upućeno njegovoj djevojci, čije je ime znaj kurirski izbrisao. Čitali smo pismo, a suze na očima svih prisutnih neprimjetno su kizile niz obraze. I danas, poslije deset godina, kad se sjetim sadržaja toga pisma, obuzme me neka zagonetna tuga i negdje u daljini ugledam nepoznatog mladića, kojeg nikad nisam vidjela, ali čiji lik sam u svojoj mašti tad izgradila, dočaravam njegov glas, pun topline i nježne mladosti. Sa koliko bola je ovo pismo napisano, koliko želja za život, koliko nježnih riječi rekao je ovaj mladi radnik na samrti, šaljući svoje posljednje pozdrave, voljenoj dragan, majci i drugovima!

»Neka te ne čudi, što posljednje svoje riječi upućujem tebi, draga Bosiljka. Do sad ti o tome nisam govorio, a sad u posljednjim mojim časovima, hoću da to znaš. Volio sam te, kao život i mladost, kao najljepši cvijet bosiljak, čije ime ti nosiš. Nisam ti to nikad rekao, jer rat i dužnost su me priječile, da ti to kažem. A sad, prije nego što umrem, htio bih da to znaš.

Majci sam pisao pred posljednju akciju. Obećao sam da ću skoro doći, jer će skoro doći potpuna sloboda. Ona će me čekati i kroz prozor na svaki šum izvirivati.

objasni, kad bude željnim očima ispraćala svakog druga, očekujući mene. Utješi je, Bosiljka, jer ona nije jedina majka, koja je u ovom svetom ratu ostala bez jedinca sina.

Sad hoću da ti kažem ono što ranije nisam mogao, za što mi je uvijek nedostajalo snage i vremena. Bojao sam se da naša ljubav ne bude prepreka u vršenju dužnosti. Koliko sam puta pošao sa namjerom da ti to kažem, ali baš tada mi je nešto iz podsvijesti šaptalo »Ti si borac, komunist, još je borba od ljubavi važnija.« Tako sam to uvijek ostavljao da ti kažem kad bude vrijeme, a ljubav je bila sve jača, ona me je hrabrila i duhovno nadahnjivala.

Sjećas li se Boso, onog proljetnog dana, kad smo te pozvali na prvi skojevski sastanak. Želio sam taj dan, ali kad si liho i bojažljivo izgovarala riječi zakletve, nisam više slušao o čemu govoriš, već sam dočaravao tvoj glas pun meke topline i mladosti, kojim mi tepaš riječi ljubavi. Volio sam što si skojevka, a žalio sam što ću morati dugo čekati da ti kažem samo jednu riječ: Volim te.

Što je borba sa neprijateljem bila teža, bližina i zajednički napori su činili da je moja ljubav prema tebi bila jača. I ti si mene voljela. Nikad mi to nisi rekla, ali su mi to govorile tvoje plave oči, svaki tvoj pokret mi je to govorilo. Ljubav je bila takva da nisam mogao dalje. Otišao sam u vojsku bez odobrenja, bez riječi doviđenja. Ljutila si se na mene, a ja ti pravi uzrok svoga bjekstva nikad nisam mogao reći. Ni-

У БАЊОЈ ЛУЦИ СЕ РАЗМАТРА МОГУЋНОСТ СНИЖЕЊА ЦИЈЕНА ИНДУСТРИЈСКЕ РОБЕ

Какви су изгледи? — Мишљења су подвојена — Шта у том погледу предлаже Народни одбор града, а шта привредна предузећа?

Осјетан пораст цијена скоро свих потрошних производа на нашим тржиштима изазвао је у последње вријеме, сасвим оправдано, веома општро реаговање јавности. Нема сумње да на пораст цијена добрим дијелом утичу и многи објективни фактори (шародно година, појачан извоз ради поравнања спољно трговинског биланса итд.), али остаје ипак чињеница да су цијене околних знатно више него што се нормално могло очекивати и да мишља наша предузећа, индустријска исто тако као и трговинска очекивано, извонормално смисао слободног дјеловања објективних економских закона на тржишту, стигу високе профите на начин који је за социјали-

стичку привреду неприхватљив. На те нездраве појаве у нашем привредном животу указано је недавно и са највишег мјеста.

Дискусија о цијенама постала је сада, у свим крајевима земље, најважнија тема дана за коју су се обилато заинтересовали сви друштвени фактори. Неке Комуне, као на примјер, загребачка, предузеле су и конкретне мјере на снижењу цијена. У Бањој Луци се, ових дана, такође разматра могућност предузимања сличних мјера, само су, с обзиром на специфичан привредни положај Вање Луке, избили у том погледу извјесне несугласице између органа Комуне и привредних предузећа.

Сличан је пораст цијена скоро код свих производа. Цијена обуће је, и у односу на април 1954 и у односу на октобар прошле године, у сталном порасту, цијене потребе за домаћинствима исто тако, док је огрјес покупио просјечно за око 1100 динара по једном просторном метру, односно за око 400 динара по једној топи код угља ложијег квалитета. Једино су цијене неких ситнијих индустријских производа, пампачких углавном за сеоска домаћинства, остале исте, или су так и нешто ниже него прошле године.

ОТКУДА ТАКО НАУЛИ СКОК ЦИЈЕНА?

Пошто су, такозвани, објективни фактори само у извјесној мјери довели до неких поремећаја на тржишту, поставља се с правог питање: како је дошло до тако наглог и управо неочекиваног пораста цијена? На то питање најбоље ће одговорити само тржиште, односно нездраве појаве које се на њему запажају.

Трговци, углавном, ову кривицу свалкују на индустријска предузећа. Цијене подиже индустрија, а не ми! — рекли су нам у Трговинској комори. У октобру прошле године у трговини је извршено опште снижење цијена, али индустрија није учинила то исто. За један метар тканине коју смо јуче плаћали 1000 динара, данас нам већ траже 1200! Па шта ми онда ту можемо. У осталом, додали су, трговина у опште није ни заинтересована да ствара добит, јер, према привредним прописима, наше зараде не зависе од добити него од промета. Трговини се добит одузима у цијени. Зато узроци пораста цијена треба тражити у индустријским колективима.

Ова тврдња је, без сумње, у основи тачна. Многа индустријска предузећа постигла су ове године веома високу добит и то углавном на рачун пораста цијена. Ради илустрације, можемо навести и конкретне примјере из праксе бањалучких индустријских предузећа. Предузеће дрвне индустрије „Врбас“, на примјер, у првом полугодшту ове године није уопште реализовало план производње, али је зато план добити високо премашен. Рудник „Лауш“ је, такође, за првих шест мјесеци ове године утростручно добит у поређењу са истим периодом прошле године, док производња, међутим, и продуктивност рада нису ни близу порасли у тој мјери. Фабрика обуће није за ову годину уопште планирала добит, јер су претпостављали да је неће остварити, али су је међутим остварили и то у прилично позаманној цифри. У цијени је бањалучка индустрија, за првих осам мјесеци ове године, реализовала план добити са преко 70 посто.

Следица је ситуација и код индустријских предузећа у осталим градовима, односно у цијелој земљи, и јасно је да се све то одражава на општи пораст цијена на тржишту. Па ипак то није у ком случају не оправдава чињеницу да и трговина такође постиже огромну добит, без обзира на чињеницу што она за то у суштини није заинтересована. Бањалучка трговинска предузећа и радње постигла су, само за првих шест мјесеци ове године, добит од преко 24 милиона динара, а до краја године, према изјавима свих преставника Трговинске коморе, та ће се цифра врло лако удвостручити. Неке трговачке радње у нашем граду, так су у том погледу тукле и све досада познате рекорде. Робна кућа, затим трговачка радња „Сана“, продавница намјештаја „Лес“ и још неке, већ су у првом полугодшту премашиле цијени годишњи план добити — парано, повећањем цијена. Ипак, предарица „Застава“ у тој врсти такмичења припала би једино бањалучкој тиларници („Јагода“) која је, према подацима Вироа за планирање, за првих 6 мјесеци, реализовала годишњи план добити са преко 5000 (пет хиљада) посто!

МОЖЕ ЛИ СЕ ПОЊИ ПРИМЈЕРОМ ЗАГРЕБА

У градској општини се сада озбиљно пришло разматрању проблема трговине у граду, управо у вези с порастом цијена. У том погледу највише главобоље задаје трговина пољопривредних производа, јер ју је најтеже контролисати. Постоји један приједлог да се убудуће, пиљарнице, као и неке гостионе, издају у закуп уз одређени проценат. Претпоставља се да би то био најефикаснији начин оживљавања здраве конкуренције између продавница и да би се то, наравно, одразило и на снижавању цијена. Разматра се такође и могућност скорог снижења цијена индустријске робе, само у том погледу, како смо већ рекли, избили су извјесне несугласице између органа комуне и привредних предузећа. Наиме, привредне организације предлажу да се снижење цијена изврши на рачун очекиване добити (то углавном предлаже трговина) и да се на тај начин, кроз клизање цијена, неколико десетина милиона динара који су неоправдано одузети потрошачима цима поново врате. Градска општина, међутим, изгледа не пристаје на то јер би у том случају морала да се одрекне знатне суме новца која је већ планирала и распоредила у свом буџету. Иако, супрот томе, привредни Савјет градске општине предлаже да се снижење цијена изврши на рачун унутрашњих резерви којих има у сваком предузећу и које се, по мишљењу града Келце, не користе адекватно. „Можемо ли примјером Загреба, иако би смо то желели, — рекао је нам у привредном Савјету градске општине Загреб и.м. развијену индустрију и загребачкој Комуни, наравно, није ниш много стало до добити коју би јој дала трго-

вина. Зато је и могла да је одрекне. Наша ситуација је, међутим, сасвим другачија. Град има много проблема, а приходи које добијемо од бањалучке индустрије, више су него недовољни.

Аргументи Градског одбора, нарочито што се тиче потпунијег коришћења унутрашњих резерви привредних организација, без сумње, су убједљиви, али су и противаргументи који им се стављају такође оправдани. О томе се још увијек дискутује у привредним круговима града, а каква ће одлука бити, видјећемо. Било би, исправно, да о свему томе и потрошачи кажу своју ријеч.

В. РОКИЋ

Брига за раднике

На сједници радничког савјета Грађевинског предузећа „Павло Радан“ разматран је проблем којим се базе у последње вријеме многа грађевинска предузећа у нашој земљи. То је: како обезбједити довољно рада и у зимском периоду када престају обимнији грађевински радови.

Предузеће „Павло Радан“ ушло је у ову зиму прилично неспремно. Објекти, које гради, већ су у завршној фази или су тек почети тако да се на њима не може да обезбједи толико рада колики су стварни капацитети предузећа. Искуства из прошле године у овом погледу су прилично тешка. Инвеститори су обещали да ће у Бањој Луци подизати извјесне објекте али су касније одустали од градње а грађевинско предузеће, које је требало да гради те објекте остало је без посла. Тако се прошле године ово предузеће нашло у положају да је сваки дан стотине радника долазило и тражило рада. Та привремена криза рјешавала се на разне начине. Данаши су исплаћени годишњи одмори, неким радницима је из добити исплаћивана помоћ, а један дио је пао на терет заједнице.

Да и ове године не би дошло у такву ситуацију раднички савјет је разматрао могућности рјешавања овог проблема. Постављене су три алтернативе: да се један дио радника препусти обезбјеђењу Вироу рада, да се градска комуна одрекне једног дијела добити који би се исплаћивао радницима или да се прошире капацитети. Оба прва предлога су била неприхватљива и стога су сви радници који су учествовали у дискусији истипали потребу проширења послова као најбољег средства за рјешавање незапослености у зимском периоду. Мањи дио сезонских радника, а који то желе пустили би се на неплаћене годишње одморе.

За проширење дјелатности овог предузећа постоје ове године идеални услови. У Зеници, гдје ово предузеће већ гради, треба изградити још неколико станбених зграда. Инвеститор пружа могућност за почетак радова и у зимском периоду. Народни одбор града Тузла такође је поудио Г. П. „Павло Радан“ да одмах преузме градњу неколико објеката у Тузли. Услови које даје Народни одбор Тузле прихватљиви су и нема разлога због којег се не би примила ова понуда. Раднички савјет је схватио то и одлучио да у Тузли преузме радове у вриједности од 300 милиона динара. Такође је одлучено да се преузму радови и у Зеници.

Али, ипак, са овим се неће моћи ријешити сви проблеми. У зимским данима са ниским температурама на неким објектима неће се моћи изводити ни најгрубљи радови — земљани. Због тога су неки чланови радничког савјета приговорили управу предузећа што није још раније настојала проширити радове и тако обезбједити радове „под кровом“ у зимском периоду.

П. Д.

ЈЕДНО ПОРЕЂЕЊЕ

Као уосталом и у свим мјестима, и у Бањој Луци се нарочито од прошле ове године, осјећања стајали и прилично осјетан пораст цијена. У просјеку су највише порасле цијене пољопривредних производа, али је и скок цијена индустријске робе такође осјетан. Упоредиће цијена из ок-

тобра прошле и октобра ове године пружиће можда најбољу илустрацију тога пораста. Послужимо се у ту сврху званичним подацима Вироа за планирање при Народном одбору градске општине. Ради илустрације, узмемо само неколико производа.

Кретање цијена на бањалучком тржишту				
Пољопривредни производи				
	за 1 кгт.	октобар 1953	октобар 1954	
пшеница		20 дин.	35 дин.	
кукуруз	"	12 "	30 "	
кромпир	"	10 "	15 "	
јабуре	"	17 "	30 "	
грожђе	"	37 "	70 "	
месо говеђе	"	155 "	180 "	
месо свињско	"	210 "	240 "	
месо овчије	"	170 "	200 "	
Индустријски производи				
		октобар 1953	април 1954	октобар 1954
народно платно		220	240	290
циц		393	202	310
паркет ложијег квал.		393	307	440
штофови од гребеног пред.		1683	1281	1550
камгарн средњег квал.		5000	—	3950
штофови за мушке зим.				
капуће од гребеног пред.		2200	1600	2100

сам mogao dalje, a uz to tvoj otac je bio protiv naše ljubavi, jer ti si čak a ja mehaničar. On ne može da shvati da smo mi komunisti i da se volimo.

Pobjegao sam od tebe, ali ne i od ljubavi. Rastavila su nas brata i doline, ali ja sam često u mislima bio s tobom. Zao mi je što žrtvuješ ljubav, ali sloboda nije nikad preskupa, ma koliko ona koštala. Tebe ona košta ljubavi, mene mladosti i ljubavi, a moju staru majku nježnosti jednoga sina. Pa ipak ništa nema ljepše nego umrijeti, kad znaš da umireš za najdraže, za slobodu.

Dugo me je smrt vrcbala i sad na kraju uhvatila. Drugačije nije moglo biti.

Bio sam vođa grupe, bombaške. Dobili smo zadatak da miniramo prugu. Bili smo Mile, Boro i ja. Privukli smo se pruzi u prvi suton, kad su se ljubičaste sjenke što spuštale ka horizontu. Kad smo postavljali mine, naokolo je svud bila tišina samo je negdje u daljini crna lokomotiva štekerala, bljuvala varnice i dim i jurila u tamnu noć. Bili smo ošamućeni od buke točkova voza koji nam se približavao. Kosa nam se dizala na glavi od uzbuđenja koje je pretstojala. Tutnjava oklopnog voza bila je sve jača i najzad udarivši na naše snažni eksploziv odjeknuo je kao paljba sa fronta.

Mile je poginuo. Bio je sasvim blizu mina, jer je htio da vidi kako će ustase i Nijemci letjeti u vazduh. Bio je bljed kao krpa, govorio je da mu nije ništa, da ga ništa ne boli, a kad smo ga izvukli nije imao nogu i izdahnuo je odmah. Od ushićenja i ra-

dosti što smo uspjeli da miniramo oklopni voz nije ni osjećao da je tako užasno osakaćen. Boro i ja smo ga zakopali pod jedno drvo u selu Gradina.

Krenuli smo zatim u maglu i noć. Zalutali smo kroz nepoznata sela. Pucalo je sa svih strana. Boro je pao smrtno ranjen u glavu, a ja sam ranjen u desnu ruku. Zao mi je što ga nisam mogao zakopati.

Nekakva tuga, a možda je to bio i strah što sam ostao sam, obuzela me je, pa sam pucao do posljednjeg metka. Jedan sam metak bio ostavio sebi, ali kroz maglu i jutarnji suton video sam bradato lice čovjeka, koji mi se približuje. Darovao sam ga metkom, kojeg sam za sebe ostavio. Pao je mrtav ni deset koraka daleko od mene. Imao sam još samo bombu. Lijevom rukom nisam je dobro udario, jer sam u desnu bio ranjen. Nije eksplodirala. Pokušao sam se probiti, ali sam bio ranjen u nogu. Pao sam nemoćan, onesvješten. Ne znam šta je bilo dalje. Znam samo kad sam se osvijestio, vidio sam oko sebe duga lica bradata, mrska, četnička. Počelo je ispitivanje i mučenje. Nisam odgovarao. Tukli su

me. Nisam jaukao. Bio sam gladan i žedan. Silom su me natjerali da pojedem komad mesa kojeg su otkjegli sa moje ranjene lijeve noge. Rane su mi solili. Ah, koliko sam puta solil želio, da posolim jelo, a oni su mi krv, moju krv solili. I nisam pokleknuo, samo sam se onesvjestio. Ne znam kako je bilo dalje, samo znam da su odnekle došli drugovi. Pokušavaju da me spasu, ali ja znam da je to nemoguće. Vjerujem da ću umrijeti svaki čas. Zato sam zamolio druga komesara da ti napiše ovo pismo jer ja ne mogu. Ruke su mi slomljene, ali duh i vjera u pobjedu nije.

Kad dobijes ovo moje pismo nemoj se razalostiti. Budi jaka kao uvijek. Reci Milinoj i Borinoj porodici da su bili dobri borci, a ti kaži drugovima da su opravdali povjerenje, jer su časno na zadataku poginuli. Moju sirotu majku obdi kad god možeš, jer ti i ona ste podjednako sirote. Ti gubiš mene, a ona svoga sina hranitelja. Ali budite jake kao što su druge sestre, majke i djevojke jake.

Pozdravi mi sve naše drugove i skojevce koji su još živi, a majku i Tebe voli vaš Vlado.

Na pismu su nepoznatoj djevojci i Vladinoj majci uputili pozdrave komesar izviđačke čete XII hrvatske brigade Nenad Vučkelić, Štefica Šubić, referent saniteta i još tri druga.

Nisu u pismu stavili podatke, koje je brigade Vlado borac, a kiša je mastiljavu olavku razlila po kovrti. Ni Bosiljkino prezime nisamo saznali, ni mjesto odakle je. Ako je živa, i ako je sa Kozare na Skojevskim sastancima, Tula sadržaj pisma, koje joj je uputio Vlado, nije nikome kazala da je to pismo upućeno njoj, Vladinoj jednoj ljubavi, ali je sigurno, dok se pismo čitalo, nježno lice nakvašeno suzama, prekrila laka ramena djevojačka.

У дијелу бањалучког среза пострадао од елементарних непогода смањиле се износ пореских задужења

РАЧУНА СЕ ДА ЋЕ ОПШНС ЗАДУЖЕЊА ИЗНОСИТИ ОКО 3 МИЛИОНА ДИНАРА

Ових дана посебна комисија коју је формирао Народни одбор среза Вање Луке боравиле на подручју неколико општина ради утврђивања учињене штете од елементарних непогода, сходно упутству Секретаријата за послове народне привреде Босне и Херцеговине. Задатак комисије биће да се утврди за колико је умањен приход на подручјима пострадалих од града и поплава. Према овом упутству, пореске олакшице биће признате у оним случајевима гдје буде утврђено да је укупан катастарски приход смањен за више од 25%. У бањалучком срезу од елементарних непогода теже су пострадали села Бакинци и један дио села Јакуповци у општини Лакташи, гдје су пољопривредне културе претежно оштећене од града, затим села Алексићи и Чардичани у општини Слатина гдје је било већих поплава од излива ријечице Турјаице, а већих штета од непогода било је и у општинама Сараџица и Бројани Мајдан. Да би се послао око процене штете што боље и тачније обавио, комисија коју ће сачињавати два престашика одбора и претставници дотичне општине, обавиће сва ова подручја, радећи по катастарском оперативном плану, тако да ће се

за сваку парцелу израчунати величина штете у односу на њен укупан катастарски приход.

Према оцјени одбора, предвиђа се да ће, када се овај посао приде крају, укупни износ пореских задужења по катастру бити смањен за око три милиона динара. (ч)

Масовно учешће грађана на изборима у Павловцу

У селу Павловцу одржане су двије предизборне конференције и неколико састанака по засеосима за припрему одржавања годишње конференције Социјалистичког савеза. На конференцијима је учествовао већи број грађана и дискусија је била жива.

Годишња конференција одржана је у Дому културе у Павловцу на којој су извршени избори за ново руковођство. На конференцији је било присутно око 110 другова и другарица. Referat о раду организације подnio је Slavko Domazet. Poslije pročitanoг referata razvila se živa diskusija u kojoj je učestvovala veći broj prisutnih. U diskusiji je porođ o celog govoreno i o komunalnoj izgradnji u ovom kraju kao i o tome šta bi osnovna organizacija u tom pogledu trebala da preduzme. Poslije završene diskusije izabran je novi odbor. L. Marić

СВЕЧАНО ЈЕ ПРОСЛАВЉЕНА НЕДЕЉА УНИЦЕФ-а

Припреме за прославу недеље УНИЦЕФ-а у нашем граду почеле су много раније. Савјет за народно здравље и социјално старање организовао је неколико састанака са активистима на којима је формиран посебан одбор коме је стављена у задатак организација ове прославе.

Одмах после тога, одбор је приступио спровођењу задатака у дјело. Организирано је неколико предавања о значају Организације Уједињених нација и УНИЦЕФ-а, као међународне установе за помоћ дјечи. Поред тога, предавања су умножена и послата у све радне колективе.

У свим школама, по радним колективима и на градским улицама организиране су сабирне

акције у корист УНИЦЕФ-а. У продају су стављене маркитце са амблемом ове међународне установе. Одзив грађана за помоћ био је видан и прикупљени прилози су знатни. У овој седмици је организирана и једна мања изложба слика, графика и шематских приказа који нам говоре о дјелатности ове организације.

Активност ССРН на кључком срезу

У припремама за одржавање избора у основним организацијама ССРН на Кључком срезу развила се жива политичка активност. По свим селима одржавају се предизборне конференције.

Прије почетка предизборне агитације одржан је проширени пленум СО ССРН, а тако исто и пленуми Општинских одбора ССРН. На пленумима одређени су рокови и начин избора у основним организацијама. Пленуми су поред изборних задатака расправљали и о неким негативним појавама на срезу, као што су пијанство, туче и појаве шови-

низма, а о овим негативним појавама расправља се и на предизборним конференцијима.

П. Р.

Активност добровољног ватрогасног друштва у Кљуџу

Прије рата у Кљуџу је постојало само једно ватрогасно друштво које је основано још 1900 године. После рата друштво се обновило и одмах отпочело са својим радом. Данас је врло активно у свом раду. Има сва потребна средства за

гашење požara, а његови чланови су добро обучени у руковању тим средствима. То су pokazali неколико пута у овој години на одржаним вјежбама и на прослави Прве омладинске радне бригаде у Санци,

гдје су учесницима збора одржали показну вјежбу.

Сва ова друштва су снабђена са ватрогасним униформима и другим потребним средствима за рад друштва.

У Кљуџу постоји и ватрогасни подмладак од 20 чланова који активно ради на обучавању и упознавању са ватрогасном службом.

Предлаже се ревизија категоризације станова у Банјој Луци

(Nastavak sa 1 strane)

Saveznom Uredbom dozvoljeno je povišenje stanarina za 50 posto, a ako to dozvoli republicko Izvršno vijeće može se ići i van tih okvira u cilju ujednačenja stanarina po gradovima. Međutim, prema onom što je izneseno na sjednici Sreskog sindikalnog vijeća Narodni odbor grada nije tražio za ovo neopravdano povišenje nikakve saglasnosti. Naime, Savjet za komunalne poslove pa ni stanbene zajednice, izgleda, nisu izrekli procenat prosjeka povišenja stanarine. Prema tome nisu ni znali koliko je povišenje. Savjeti stanbenih zajednica na ovom poslu nisu našli svoje mjesto. Oni nisu upoznati, a niti su to tražili, kako je vršena kategorizacija. U obratnom, sigurno bi tražili uzroke ovim slabostima. Možda ovaj primjer može da govori i o tome koliko aparati stanbenih zajednica polazu računa savjetima, a koliko savjeti stvarno upravljaju tim ustanovama.

Posebno je pitanje da li u Banjoj Luci uopšte ima toliki broj viših stanbenih kategorija kao što je to iskazano u podacima stanbenih zajednica. Nemoguće je da, prema kriterijumu Savezne Uredbe, u Banjoj Luci ima preko 100 stanova I kategorije ili oko 250 II kategorije.

Kada je razmatrano kako je došlo do grešaka zapaženo je da je kategorizacija vršena na brzini i sa vrlo slabim kadrovima. Zbog toga su i ogromne anomalije u plaćanju. Dok se u višim kategorijama išlo za što većim stanarinama u stanovima van kategorije išlo se u drugu krajnost. Tako, na primjer, ima stanarina koje mjesečno iznose svega 10—20 dinara. A takvih stanova ima u gradu oko 600. Vlasnici tih kuća, od procenata koje dobiju ne mogu da izvrše ni najmanje popravke, a kuće su već unaprijed osuđene na propadanje. U još gorem položaju nalaze se vlasnici kuća van kategorije i nižih kategorija koji su podigli kredite za popravku, pa sada prema podacima Narodne banke, ne mogu da plaćaju zaduženje.

ŠTA SVE IDE NA TERET STANARINA

I dok se stanarine povisuju, u stanbenim zajednicama se prilično

neekonomično posluje. U Prvoj stanbenoj zajednici, na primjer, radi 8 službenika a u Drugoj 12. Osim toga svaka od tih zajednica ima po nekoliko zanatskih radnika. Na njihove plate, ne računajući davanja za socijalno osiguranje, izdaje se mjesečno preko 471 hiljada dinara. Ako se od preostalih prihoda stanbenih zajednica, prema grubim obračunima, odbije 40% koji idu u fond za amortizaciju stanova i 20% u fond za izgradnju novih stanova, onda ostane zajednicama svega oko 164 hiljade dinara za popravke stanova. Kada bi se za sva ta sredstva kupio građevinski materijal, 28 radnika, koliko ih ima u obe zajednice, mogli bi ga ugraditi za dvadesetak dana. Praktično, ra-

dnici su oko desetak dana potpuno neiskorišteni.

U primjer službenika. U II stanbenoj zajednici radi čet računovodstva i dvojica knjigovođa na svega 1257 stanova. Imaju li oni šta da rade u toku cijelog mjeseca? U Prvoj zajednici, pak, knjigovođa ima 12.000 dinara plate a posebno se plaća drugi knjigovođa 30 hiljada dinara da šturira knjigovodstvo.

Zbog ovakvog stanja Sresko sindikalno vijeće predložilo je Narodnom odboru grada da oformi komisije koje će izvršiti reviziju kategorizacije stanova i rada stanbenih zajednica. Osim toga predloženo je da se namjesto dosadašnje dvije oformi samo jedna zajednica. Smatra se da će ona moći obavljati sve ove poslove.

VASO GAJIĆ:

Kočićevi srednjoškolski doživljaji u sarajevskoj i beogradskoj gimnaziji

U četrnaestoj godini upisuje se u klasičnu gimnaziju u Sarajevu. Ovdje se još teže snalazio nego u Banjoj Luci. Ovak mu je grad izgledao mnogo više stran i tuđe nego njegova Banja Luka. Zato je svake godine mijenjao stan ne bi li uspio da nađe dom sa više topline, očinske brige i razumijevanja. Ali svi su ti stanodavci težili da nešto zarade od daka koje su primali na stan i hranu, a za njihovo zdravlje i školovanje nije našao dobrih drugarskih veza. U prva dva razreda gimnazije napredovao je dobro i bio prvi dak po uspjehu. U trećem i četvrtom razredu on popušta u učenju. U njemu se javlja već buntovna zmijanjska čud. On se sukobljava sa oštrim školskim propisima i sa profesorima, sa đacima i građanima. Prvi njegov sukob u školi bio je sa vjeroučiteljem Boljarićem koji mu je dao slabu ocjenu što nije znao dobro jednu molitvu. Zato je revoltiran bacio knjigu na klupu i izgovorio jednu psovku. Boljarić ga je istjerao iz razreda. Uskoro iza toga on se sve jače suprotstavlja oštrom i

okrutnom školskom sistemu, po kome se čak i jezik zvao bosanski, a nije se smjelo reći srpski ili hrvatski jezik. Radi jednog izgreda i tuče u kavani, u današnjoj Kočićevoj ulici u Sarajevu, bio je kažnjen sa 18 sati školskog zatvora i sa posljednjom opomenom iza koje dolazi isključenje iz škole. Pored školskih vlasti i sarajevska policija je pratila rad školske omladine, uzimala podatke od uprave škole i pratila rad i kretanje pojedinih daka izvan škole. Razumije se da je i Petar došao u policijski spisak tih daka. Prilikom jednog manjeg izgreda u hotelu «Carigrad» Kočić je bio uhapšen, zatim isključen iz sarajevske gimnazije i trebala ga je žandarmerija da otprati u Banju Luku, odnosno u rodno mjesto Stričića. Da bi to predušereo on pobjegne u Srbiju i prijavi se u beogradsku gimnaziju gdje je položio kao privatista prekinuti četvrti razred. Zatim se upisao u peti razred kao redovan dak prve beogradske gimnazije. U aprilu 1898 godine Kočić piše ocu: «Za sada lijepo napredujem u nauci

i pomalo pišem pjesme, te su me zato ovamošnji profesori jako zavoljeli.» Oduševljen u početku što se nalazi u slobodnoj zemlji Srbiji i što je uspio da nastavi školovanje, on je nekako podnosio materijalnu bijedu i oskudicu u kojoj je živio već od prvih dana nakon dolaska u Beograd. Od oca je često tražio novaca, ali mu ih on nije mogao slati ne samo zbog poteškoća što je to bila druga država, nego što ih i sam nije imao. U jednomo pismu upućenom ocu iz Beograda Kočić kaže: «Moj život u osnovnoj školi u Banjoj Luci bio je težak i čemeran, u Sarajevu još gori, a u Beogradu je dostigao vrhunac u patnjama.» Kasnije on piše ocu: «da su oni svijetli časovi nakon dolaska u Srbiju već potpuno potamneli i ostakno sam napustio svoju nesrećnu i potištenu domovinu i došao u ovaj, iako srpski, ali tuda svijet, vrlo se slabo osjećam. Ni pred kim se doduše nisam pouzdao, niti sam koga za što moljao, jer Kočići ne znaju moljati. Bilo je dana, i to po dva i tri, kada nijesam ništa okusio, ali

ipak zato nisam ni pred kim glavu sagmoo da molim milostinju.» Počesto je spavao na klupi u parku, na ulici u zabačenom kraju Beograda i na drugim sličnim mjestima. Za sve vrijeme školovanja u Beogradu, nije išao kući, ne samo iz razloga što se teško dobivao pasoš, nego i zbog nestaliće novca za putni trošak. U Beogradu je često i poboljevano zbog loše ishrane i slaboga stana. Prvog juna 1899 godine položio je maturu i nakon toga javlja ocu da je prvi iz Kočićeva plemena položio veliku maturu.

Uskoro iza položene mature dolazi ocu u Gomionicu, odlazi u svoje Stričiće, obnavlja djetinjske impresije i kupi materijal za svoja književna djela, koja će uskoro početi pisati. Iako mu je tada bilo samo dvadesetdvije godine on je već bio zreo i izgrađen čovjek, sa dosta životnog iskustva, budući je prolazio kroz život sa otvorenim očima, znao sagledati ljude i događaje u punom svjetlu, znao sagledati i sebe i ljude oko sebe. (Nastavio se)

...VEZOVI, ORNAMENTIKA, INKRUSTACIJE...

čarapama, košulji, zabunu ili na pregači. Vez je dekorativan s različitim šarama i najviše zastupljen na prednjem dijelu košulje, ali je to mnogo više kod ženskih rubina i boršča. Dok su ove boje zmijanske nošnje zastupljene u crvenoj, zelenoj, plavoj, u Janju

plemenitarnih, žuta i zelena. U muslimanskom vezu preovladava vegetabilni ornament uz primjese arabske. Zelni borovi, suncokreti i vinova loza. Karakterističan je i vez pijetlova u zlatnoj boji. U svojoj osnovi, muška gradska nošnja izražena je jednoboj-

tal, cezeliranje ispupčivanje metala i galvaniziranje posrebrnje i pozlaćenje. Ove grupe zanata zastupljene su kao toke i pafte. A kao fini mrežasti rad, tj. kao filigran-tepeluci. U dekorativnom smislu ovdje preovladava ornament i to linearni i obično ukra-

... U prošlu nedelju probudi me rano iz sna zveckel cvanciga, udarci potkovanih opanaka i tih nejasan, ženski žagor koji se ovdje onda miješao s krupnim, muškim uzvicima... Nekako meko i ujednačeno, nekako tiho, odmjereno stupali su muškarci, a za njima se nanizao ovekli osuk ženske čeljadi u čistim bijelim rubinama. Kroz ranu, jutarnju svežinu bjelastale su se i lepršale ženske bošče, bijestali i prelivali na mladimskim i djevojačkim punim njeđrima svjetli i vlažni gerdani, i crveni fesovi na muškim glavama...

Ovo su prve rečnice jedne od nekoliko briljantnih pripovjedačka Petra Kočića. Svejedno koja je. Svak od njih blista istinskom umjetnošću, otvorenom socijalnom kritikom preživjelih vladajućih klasa i neograničenom ljubavlju prema izrabljivanom seljaku, prema njegovom načinu života, govoru i nošnji, prema njegovoj radosti, bolu i tuzi.

Zmijanje i Zmijanjić život i ljudi! O tim pitanjima ima i monografija, ima naučnih radova, I-rana i legendi i narodnih predanja. A i umjetnosti narodne, izrađene u likovnim formama.

Narodna likovna umjetnost u glavnom se manifestovala narodnom nošnjom, umjetničkim zanatima i lončarstvom. Danas je naš Narodni muzej ta ustanova, koja prikuplja zbirke pračovora narodne umjetnosti, što znači, da prvenstveno obraća pažnju na umjetnost. Umjetnost koja je kroz vjekove stvarala mašta, osjećanje i vješte ruke iz sela i grada.

Muzej Bosanske Krajine u potpunosti je dao prednost umjetnosti. Razlog je, vjerojatno, veće bogatstvo zbirke iz narodne nošnje. Ali bez svake sumnje, po sve pravilno zastupa ovu kategoriju.

Muzej Bosanske Krajine čuva, nažalost neizloženu zbirku Bocaricevih slika. Uglavnom su to ulja i platna. Najviše ima portreta. Portreti su fotografski, rađeni akademskim stilom s primjesom neimpresionizma kroz sitne izdobljene linije. Ali ovo nisu samo suvi, hladni, bezživotni likovi hajduka, umjetnika, vlastodržaca. Taj slikarski govor ima svoje misli. Tekst njegove slike ima odgovarajući podtekst. Forma ima sadržaj. Evo jednog vojvode, nekad slavnog hajduka, možda i junaka. Nije važno ime, važna je pretstava i njegov karakter. Sav je oronuo, ostario i posijedio. U gradskoj nošnji. Fes i ogrtač s crvenim rubom i pola cigarete u malom šibuku, još nezapaljene, viri iz bijelih brkova. A oči gledaju visoko, preko naočala, nekako ustranu, prudorno i poslov-

no. Pokret je zaustavljen. I čini se, da je taj lik smiren u novom zanimanju i jedino je košulja, možda iz navike, buntovno razdijeljena. Bocaricevi portreti nose to-gata narodnu nošnju. Ima okćenih hajduka i blistavih velikana. Ali ima u ovim portretima i one jednostavne narodne nošnje izra-žene krajnje skromno, bijelom ve-zenom košuljom koju nosi slama-rić seljak, bespravni kmet ili iskreni borac za ljudska prava.

NEMA — RUPČICAI

Sve se ovo neće moći vidjeti u muzeju Bosanske Krajine. Slike i nošnja. Ali je zato znalački odabrana seoska nošnja. Centralno mjesto imaju Zmijanje, Janj i Imljani, kao najmarkantnija etnografska područja Bosanske Kra-jine. Ove tri nošnje, imaju zajed-ničkih elemenata u strukturi, de-koru i boji. Ima i razlika, u bo-gatstvu boja, načinu ukrašavanja

i donekle u vrsti odjevanja. Nošnja u Zmijanju odlikuje se jedno-stavnošću i skladnošću. I baš ovo daje naročitu ljepotu. Najviše su dvije do tri boje zastupljene ili na-

ESEJ

je pored ovih nabrojanih omilje-na i smeda u nijansama. Ali je vez nošnje u Janju na ženskim rubinama u donjem dijelu. Šare su izrazitije i više određene. Janj-ska nošnja ima elemenata linear-nog ornamenta u najraznovrsnijim linijama i liniskim oblicima. Ova je ornamentika naročito is-taknuta na zabunu, boršči i pre-gači. Čipke i rese ukrašavaju žensku boršču, kao i cvancige, koje još vise i na grudima. Konačno, kao najbogatija, imljanska nošnja karakteriše raznovrnost boja i raznolikost veza. U ovoj nošnji sve je dotjerano. Čak i opanci su ukusno izrađeni. U imljanskoj nošnji ima i arabski kao vrste ornamenta, gdje se povezuju ele-menti biljne i geometriske deko-racije i kako je samo etički i ži-votno vezen grozd namuškom zu-bunu! U imljanskoj nošnji sve je uravnoteženo. Buja i ornament! I nije pretrpano.

Ali u ovim tako detaljno pri-kazanim djelovima narodne no-šnje, ima i nedostataka. Zašto se uz one čohane tozluke nakićene tkanice i lizezene košulje ne vi-di rupčić! Onaj jednostavni rup-čić, često i vezen, kao neposredni predmet seoske ljubavi, mladica i djevojke, rupčić, kojeg je lijepa Kočićeva Mrguda u istoimenoj priči natopila svojom krvlju i bacila ga pred voljenog Miku!

OPREMA ZA KONJA IMALA JE KLASNO OBILJEŽJE

U izloženosti muslimanskom ve-zu briljira likovna narodna umjet-nost. Boje su snježije. Ima i kom-

no. Sva je tamna. Ženska gradska nošnja obiluje bojom, dekorom i bogatim nakitima.

Ali ona klasična razlika feudal-nog društva najpotpunije je izra-žena u Narodnom muzeju kroz konjsku opremu. Legende, naro-čito monografije i mnogi zapisi, spominju mnoge austrijske grofove, koji prvenstveno zahtijevaju bo-gato opremljena konja. I ovoj o-premi, kao produktu umjetničkih zanata, nasuprot, stoji seoska konjska oprema, jednostavna a lijepa, s drvenim sedlom, pokriva-čem i bisagama.

Muzej Bosanske Krajine ima i zbirku produkata umjetničkih za-nata. Samokres je inkrustiran, kroz ulaganje srebra u drvo. Ula-ganjem plemenitih metala u že-lijezo ili čelik, t. zv. lauširanjem izrađeni su izloženi deferdar, si-šana i kubura. Graviranje je ure-živanje raznih ornamenta u me-

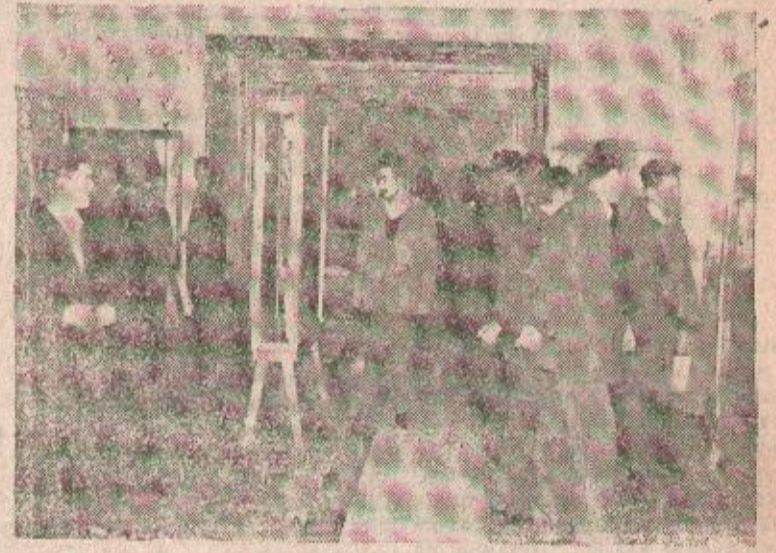
šavanje kamenom (koji je bojen) i scedfom.

Ornamentika u Narodnom mu-zeju predstavljena je i na lončar-stvu i drvenim predmetima. Orna-ment je urezan. Lončari iz Ivanj-ske šarali su horizontalno talasa-ste linije. Mala okruglasta udub-ljenja karakterišu lončarstvo iz Mrkonjića. Sanski Most, u lon-čarskom ornamentu obiluje sitno grupisanim rupicama.

Načve, skemlje, pljoske-vo-di-jevi i tasići, a naročito instru-menti, svi su drveni i ukrašeni urezanim ili linearnim ornamen-tom. Ima i arabske, Cvjetići i li-nije. Ali bez boja.

Svi ovi predmeti u muzejskom prostoru stoje nepomični, kao da su nijemi. Ali nisu nijemi. »O ka-kve se volike i silne riječi kriju u tom stidljivom, grkom i lede-nom ćutanju!« pisao je Kočić.

Boris Kandić

NOVE ŠKOLE

Do kraja godine dovršiće se niz novih školskih objekata

U ovoj godini na Banjalučkom srezu biće izgrađeno više školskih objekata nego što je to učinjeno za cijelo vrijeme od oslobođenja pa na ovamo. Prema statistici sa kojom raspolažu u Narodnom od-boru sreza, škole koje su dosada izgrađene i stavljene u upotrebu, zadovoljavale su tek jednu de-ve-tinu osnovnih potraživanja. Ovo-godišnjom izgradnjom školskih ob-jekata biće riješena jedna trećina mreže, odnosno, dovršiće se jedan dio objekata čiju izgradnju pred-viđa plan za unapređenje školstva. Ovakav tempo izgradnje nužno

uslovljava i veće potrebe u ka-drovima. Sada se na terenu sreza nalazi u osnovnim i osmogodišnjim školama preko 180 učitelja. Taj broj će se vidno povećati kada se završi izgradnja objekata zapo-četih u ovoj godini.

Izgradnja školskih objekata po opštinskim područjima izgledala bi ovako. Opštinsko područje Ivanj-ska dobiće 4 škole, a opštinsko područje Piskavica dovršava iz-gradnju 1 jednorazredne, 1 četve-rorazredne, 1 šestorazredne škole i 1 stubena zgrade. Dvorazredna tipiska škola podiže se u Bronza-nom Majdanu, pored adaptiranja jedne škole u dvorazrednu, odno-sno u trorazrednu školu. Krupa-na Vrbasa dobiće jednu novogra-dnju i jednu adaptiranu zgradu preuređenu za potrebe šestogodi-šnje škole. U Slatini se adaptiraju tri školska objekta, a izgrađuje jedna dvorazredna nova i jedna jednorazredna škola. Pored toga, ovdje će biti preuređena jedna škola iz dvorazredne za potrebe trećerazredne škole. Opština Do-brnja u ovoj godini dobiće tri dvorazredne škole. U Saračici se po-diže tri novogradnje i jedna adap-tirana škola. Čelinać će dobiti čet-iri novogradnje. U toku rasta na ovom području su spaljene skoro sve škole, pa su radi toga objekti, koji se grade ove godine, podignuti na starim temeljima. Opština Han Kola podiže dvije novogradnje, a opštinsko područje Zalužani dobi-će tri nove škole. Laktaši u ovoj

godini će dobiti dvije dvorazredne i jednu osmogodišnju školu.

Sve u svemu, Banjalučki srez će u ovoj godini dobiti oko 40 školskih objekata. Od toga će 14 objekata biti dovršeno u vremenu deset do petnaest dana. Do kraja godine će se dovršiti 11 škola, dok će ostale biti stavljene pod krov ili djelomično dovršene. Na znatne poteškoće nailazi se kod preuređenja, odnosno adaptiranja već postojećih objekata. U mnogim se-lima više ne zadovoljavaju jedno-razredne ili dvorazredne škole pa se moralo pristupiti njihovom preuređenju za šire potrebe. Znatnu pomoć u ovom pravcu pružili su i seljaci u čijim se selima grade ove škole. Oformljeni odbori za izgradnju škola izvršili su u pot-punosti svoj zadatak. Zalaganje drugova u ovim odborima bilo je primjerno i zaslužuje svaku po-hvalu.

D. M.

OBAVJEŠTENJE

LIKOVNA SEKCIJA pri Cen-tralnom kulturno umjetničkom društvu mladih »Veselin Masleša« vrši prijem novih članova sa audi-cijom 7. novembra, od 9 do 13 čas-ova u prostorijama CKUDM »Ve-selin Masleša« (ulaz preko puta Narodne banke).

Pozivaju se svi ljubitelji likovne umjetnosti da prisustvuju prijemu i mladi ljudi da se uključe u rad ove sekcije.

Uprava društva
»Veselin Masleša«

35 GODINA REVOLUCIONARNOG PUTA NARODNE OMLADINE JUGOSLAVIJE

(Nastavak sa 1 strane)

omladinske akcije u izdavanju i rasturanju letaka, pisanju mno-gobrojnih revolucionarnih parola, češćim izletima, u učešću omladine u demonstracijama itd. Kroz ta-kve i slične forme omladina našega grada spremala se za oru-žanu borbu protiv najezde fašiz-ma na našu zemlju. Velike zaslu-gue pripadaju naprednom radnič-kom i omladinskom pokretu našega grada za one velike revolu-cionarne i slobodarske tradicije ne samo banjalučke, nego i či-tave Bosanske Krajine. Iz našeg grada je Partija rukovodila i pomagala naprednim snagama i svim krajevima Bosanske Krajine, što se najbolje vidjelo na masov-nom odlivu naroda Kozare, Gr-meča, Drvara i drugih krajeva Bosanske Krajine u oslobodilačku borbu i narodnu revoluciju protiv

fašizma, domaćih izdajnika za ko-načnu pobjedu, jedinstvo i slo-bodu svih naših naroda. U da-nima okupacije naše zemlje og-romna većina banjalučke omladi-ne bila je spremna da se syrsta pod zastavu slobode koju je ra-zvila i visoko digla naša herojska Partija i Tito. Hiljade mladića i djevojaka, članova i nečlanova SKOJ-a odazvalo se pozivu naše Partije u borbu za slobodu, za bolji i sretniji život, mladih ge-neracija.

Narodna omladina Jugoslavije postala je čvrst oslonac Partije u prenošenju i razvijanju radnog poleta i stvaralaštva, kao i mo-bilizacije mase za obnovu zemlje. Na tradicijama radnih brigada iz rata stvarane su omladinske rad-ne brigade u svim krajevima na-še zemlje za obnovu i izgradnju porušanih fabrika, kuća, puteva,

pruga i svega što je postavljano pred njih. Za vječitla vremena o-mladina je u izgradnji ostavila iza sebe ogromna historijska dje-la, pruge Šamac — Sarajevo, Brč-ko — Banovići, Banja Luka — Doboj, Autoput, Novi Beograd, fa-brika mašina i alatijika »Ivo Lo-la Ribar« i stotine drugih manjih i krupnijih objekata.

Narodna omladina Jugoslavije opravdala je ono veliko povjere-nje naše Partije i naroda, koje joj je dato kao vaspitaču omladi-ne naše zemlje. Na stotine prim-jera ona je pokazala da je spo-sobna da vodi mladu generaciju naroda Jugoslavije. Ona će i u budućnosti svojim nesebičnim za-laganjem, samoprijegornom bor-bom i radom slijediti one svijetle tradicije SKOJ-a i heroja koji su se vaspitavali u njemu.

REPREZENTACIJA
POTSAVEZA

Prateći ovogodišnje prvenstvo Potsaveza, uočili smo da se nekoliko darovitih — dobrih pojedinaca nalazi u klubovima na teritoriji Banjalučkog nogometnog potsaveza. Ta činjenica govori nam da bi se jedna dobra — solidna momčad mogla sastaviti od ovih igrača, odnosno suprostaviti odgovarajućoj momčadi.

Prije dvije godine došlo je do nastupa reprezentacije Potsaveza, koji se pokazao opravdanim, te je nerazumljivo zašto je sa nastupima ove reprezentacije prekinuto.

Mislimo da bi dobro bilo kada bi reprezentacija Potsaveza svake godine imala par susreta, jer bi njeni nastupi kako kod gledalaca tako i kod igrača pobudili veliko interesovanje. Osim toga borba igrača za ulazak u ovakvu reprezentaciju pridonijela bi i podizanju kvaliteta igre.

Dobro bi bilo kada bi drugovi iz Potsaveza već ove godine — za 29. novembar ugovorili susret reprezentacije našeg Potsaveza sa reprezentacijom zagrebačkog ili drugog Potsaveza. Za ostvarenje ovog prijedloga još nije kasno. Treba samo pronaći dobrog protivnika, a za to je potrebna nešto veća aktivnost.

Upravni odbor Potsaveza treba bi što prije razmotriti oformljenje reprezentacije i usvojiti ga kao stalan sistem svog rada, koji bi donio koristi.

TREBA PODIJELITI
POTSAVEZNU LIGU

Banjalučki klub Radnički koštao je odlazak prve momčadi na prvenstvo nogometnu utakmicu u Drvar oko 34.000 din. Eroslonedjeljni susret sa Rudom (Ljubija) donio je bruto prihod od oko 10.000 din. Članovi Radničkog rekli su nam da bi se svih ubranih prihoda sa prvenstvenih susreta na domaćem terenu mogli omogućiti odlazak ekipe samo u jedno od obližnjih mjesta.

Vjerujemo da je slična situacija i sa ostalim učesnicima Potsavezne lige. S tog dobro bi bilo razmotriti na prestojećoj godišnjoj skupštini i ovo pitanje, jer ne treba prelaziti preko činjenice koja govori da Potsavezna liga donosi zbog dugih putovanja velike izdatke koji neminovno vođe klubove u dugove. Možda bi trebalo Potsaveznu ligu podijeliti na dvije ili više grupa, jer bez sumnje ovakva podjela smanjivala bi troškove putovanja, odnosno dugove pojedinih klubova, a pored toga u jedno više takmičenje moglo bi se uključiti više klubova.

ZABORAVLJENA ODLUKA
SKUPŠTINE

Uprava nogometnog kluba Borac u svom radu zaboravila je na jedan od zaključaka skupštine koji govori da Uprava treba povremeno da održava sastanke sa članstvom i prijateljima kluba. Mislimo da je ovaj zaključak trebalo sprovesti u djelo baš za vrijeme ove krize u kojoj se je klub našao, jer bi se tadašnji kroz dogovor riješilo mnoge stvari koje Uprava sama nije mogla — ili ne može riješiti.

Ovakav dogovor sa članstvom i simpatizerima je potreban i danas bi koristio, s obzirom da trebalo što skorije i održati. Članovi Uprave trebaju pred prijateljske društva izići otvoreno i iznijeti uspjehe i neuspjehe svog dosadašnjeg rada i ukazati na prepreke koje su se ispriječile a koje je teško riješiti.

DOMAĆICU — samostalno, bez pranja velikog veša, tražimo u manju porodicu. Plata po sporazumu. Javiti se pošilje podne u Stronjačevu ulicu 7/II ili Upravu Narodnog pozorišta.

Ranije slabosti su uzrok krize koju Borac preživljava

Želja mi je da ovim člankom pokušam objasniti neke stvari koje su, uslijed plasmana FK «Borac» u jesenjem dijelu Republičke lige postale predmet diskusije banjalučke fudbalske publike, tj. i onih koji ovaj naš «Borac» vole, koji bi željeli dobro namjerno da diskutuju, ali uslijed nepoznavanja stvari njihova diskusija je više štetna nego korisna, a na drugoj strani onih koji su se već davno utaborili protiv «Borca», protiv svih ranijih — a i sadašnje uprave kluba, protiv igrača itd. Ovi drugi su većinom stari predratni aktivni borci protiv ovog kluba i njegovih članova. Danas oni oko sebe okupljaju pojedince, «stručno» im objašnjavaju razloge ogromnih grešaka neručnog rukovodstva, itd. O takvim ljudima koji su na taj način pokušali da stvore sebi mjesto u upravi kluba bilo je govora na posljednjoj skupštini i njima je moralo postati jasno da im kao takvim nema ništa što će ikad biti mjesta u rukovođenju klubom, jer je to rukovođenje danas u potpunosti suprotnosti sa njihovim antisocijalističkim shvatanjima o sportu.

Međutim, bilo bi neiskreno tvrditi da kroz rad dosadašnjih uprava kluba, igrača, i same publike nije bilo i te kako krupnih grešaka i nedostataka. Ne može se tvrditi da i u radu sadašnje uprave nema i neće biti nedostataka. Te sve ranije slabosti uglavnom su danas uzrok slabog plasmana «Borca» u jesenjem dijelu Republičke lige, ali ne i slabog stanja u «Borcu». Da bi se konačno stalo na kraj svim tim dosadašnjim slabostima moralo se jednom smjellje i energičnije prići stvaranju drugih odnosa u samoj upravi, odnosa između igrača i uprave i odnosa među samim igračima, a da bi se to ostvarilo moralo se konačno ići i na slabiji plasman «Borca» u ovogodišnjoj prvenstvenoj sezoni. A evo zašto:

Od oslobođenja na ovamo «Borac» se takmičio uglavnom u Republičkoj ligi, osim dvije sezone,

tj. jedne u trećoj, a jedne u II Saveznoj ligi. Tek osvajanjem jednog od prvih mjesta u Republičkoj ligi «Borac» je mogao u savezni razred. I naravno, da bi se to postiglo nastojalo se je postopito i osvojiti jedno od tih prvih mjesta. A baš u tome i jeste učinjena najveća greška, jer se nastojalo to postići pod svaku cijenu, jer je to bio jedini i osnovni cilj. Ali, za postizanje ovog cilja «Borac» je imao vrlo mali izbor igrača (nepotpun tim), jer se vrlo malo ili nikako radilo na podizanju jednog dobrog kadra igrača od mladih i talentovanih ljudi (a njih je bilo), koji su bili spremni da iz svojih redova neprekidno upotpunjuju prvi tim «Borca» i da budu dostojna zamjena starim igračima. Pošto toga nije bilo moralo se ići ličnim dobavljanja (bolje rečeno kupovanja) igrača sa strane, a baš ti igrači su nanijeli «Borcu» najveću štetu koju mi tek danas osjećamo. Opravdanost ovakve tvrdnje može se vrlo lako dokazati. Njihov dolazak bio je skopčan s ogromnim finansijskim izdatcima, jer su njihovi zahtjevi bili: novac, hrana, namještanje, stan, namještanje, itd. Ti ljudi bi ostajali izvjesno vrijeme u «Borcu», a zatim bi «selili» dalje, tamo gdje im se pružaju «bolji uslovi», a ostavljali su «Borcu» vrlo lako i onda kad su mu možda bili najpotrebniji. Počinjala su nova pregovaranja sa njima, nova ubjeđivanja, moljakanja, a sa njihove strane nova ucjenjivanja, itd., ali su opet otišli. Sjetimo se samo Keržana koji je prilično koštao «Borac» a za «Borac» nije ništa dao, Lojze Popovića koji nas je stalno varao, Šjakovića, Brožovića, Ivaniševića, Bučara itd. Osim toga u «Borcu» su isto tako po skupoj pare dolazili za klub po svojim moralnim kvalitetima štetni ljudi (pijanice, neradnici) kao Švaljek, Hes, Jelačić i drugi. Kroz klub se nije radilo na stvaranju novog lika sportiste — novog socijalističkog čovjeka i građanina. Ideološki rad sa članstvom bio je vrlo slab.

SLABA ORGANIZACIJA RADNIČKIH IGARA

U prvom odbojka susretu u okviru radničkih igara Banje Luke, trebale su se sastati na igralištu «Rudi Čajavec» ekipe preduzeća «Vrbas» i «Pavao Radan». Međutim malo je nedostajalo da se ovaj susret ne održi, jer mreža nije bila postavljena, jer teren nije bio markiran. Organizator je legubio iz vida brigu oko igrališta, drugovi iz «Rudi Čajaveca» na brzinu su postavili mrežu i markirali igralište. Susret je ot-

počeo sa zakašnjenjem, da bi se završio u prvi sumrak.

Koliko je organizacija bila slaba vidi se po tome što je susret vodio sudija (neispitan) bez pitajke.

Čini nam se da ovo sve govori da se sa dovoljno ozbiljnošću nije prišlo organizaciji ovog važnog prvenstva, već da se organizacija sprovela na brzinu, bez pitajke.

Do čega je sve ovo dovelo? Dodelo je do toga da su boje «Borca» iz godine u godinu morali braniti baš oni koji su mu odmah od prvog dana poslije oslobođenja pristupili bez ikakvih zahtjeva i ucjenjivanja. To su: Mastela, Tešanović, Ramić, Radaković, Laco, Jovanović i drugi. I svojski su se borili, prema svojim mogućnostima i znanju, nekad sa više, a nekad sa manje uspjeha. Njima su se sa uspjehom docnije pridružili mladi: Spaho, Jurić, Krajišnik i ostali. Međutim, «novajlije» su stvorili zabunu i među njima jer je činjenica da su «novajlije» sa finansijske i materijalne strane bili privilegijani. Težnja za dinarom počela se polako provlačiti i kod domaćih igrača. Tu njihovu težnju pomoglo je i to što su ulaskom u II Saveznu ligu imali pravo i na primanje plate od kluba. Uprave kluba koje su birane i mijenjale se bile su vrlo širokogrudne u trošenju i rasipanju novca, a novac je trebalo nekako nabaviti, jer prihod sa utakmica i ubrana članarina nisu ni izdaleka mogli pokriti izdatke. Ovo je dovelo «Borcu» u vrlo tešku finansijsku krizu (oko 1 milion i 400 hiljada dinara). Te dugove danas uglavnom snose naši radni kolektivi koji su ga «Borcu» dali, bilo na zajam, u rekvizitima, naturi, prevozu, itd.

Zatim u 1953 godini birana je nova uprava. Dolazi trener Glazer i donosi se prvi zaključak: odmah da se raskine sa starim igračima koji treba da skinu kopačke, jer su svoje odigrali. Ali nema ni mladih, neki od mladih se zanemaruju kao Jelić, Skender, Knez i Marković itd., jer «nemaju pojma o futbolu». I šta sad? Start se htjeli ili ne povlače, mladih nema i naravno «Borac» je opet «prisiljen» pojačati svoje redove sa igračima sa strane. Dolaze Maričević, Košak, Ribar, Jelačić itd., koji nisu bili ni izdaleka dostojna zamjena onim koji «skinuše kopačke» i odoše u druge timove. U osnovi sam za podmlađivanje tima, ali smatram da način na koji se tome pristupilo od strane trenera Glazera i ranije uprave nije bio pravilan. Sve ovo dovelo je do toga da se «Borac» povratio u Republičku ligu.

U takvoj situaciji birana je nova uprava. Trener Glazer napušta klub, situacija u pogledu izbora igrača vrlo teška, pogotovo kad se ima u vidu da se ispadanjem iz II lige moralo prestat sa bilo kakvim plaćanjem igrača. Koristoljublje odvodi Šjakovića u Sarajevo, Spahu u Mostar, kod nekih opada interes za fudbal (Hadžavčić, Đurić, Kantar i drugi), ne dolaze na treninge, ne ide im se na prijateljske utakmice van

Banje Luke, jer je ljeto i ne mogu ostaviti Vrbas, itd.

Na svojoj prvoj sjednici, a to je zaključak i godišnje skupštine kluba novoizabrana uprava donijela je odluku da je osnovno raščistiti sa svim tim dosadašnjim slabostima. U sprovođenju zaključaka skupštine uprava je isključila iz kluba igrače Jelačića i Kantara, jer nikakva savjetovanja i razgovori sa njima nisu na njih uticali, i u svom daljem radu uprava kluba se neće i ne može miriti sa malograđanskim i štetnim navikama pojedinaca, pa makar to bilo na štetu plasmana «Borca» u tabeli, pa makar to ne odgovaralo jednom djelu klubski nastrojene publike i onih koji i danas «kju suze» za Lojzom Popovićem, Šjakovićem, Jelačićem i drugim.

Zbog svega iznešenog «Borac» je ostao sa izvjesnim brojem još mladih i neiskusnih, ali talentovanih fudbalera, koji prvim svojim nastupima ne mogu zadovoljiti navijačke strasti naše publike. Ali i uprava i publika moraju nastojati da se od ovih mladih igrača koji se sada nalaze u klubu i od onih koji će u buduću, u našem gradu nicati stvore u prvom redu dobre i poštene ljude i građane naše socijalističke zemlje i dobre fudbalere — dostojne zamjenike onim, koji su davno prije rata, a i u bliskoj prošlosti branili boje «Borca». To je teško i tu treba raditi. Uprava sama to nije u stanju. Svi koji vole «Borcu» (a to je ogroman broj) trebaju i moraju raditi na vaspitanju tih ljudi, a ne poslije neke dobre igre voditi ih na pr. na rakiju i privikavati lošim osobinama, jer to su mladi ljudi i to im može samo štetiti. Znam da naša publika nerado odlazi sa igrališta ako «Borac» gubi, znam da teška srca čitamo u štampi da je «Borac» na strani izgubio, ali ako pravilno shvatimo čitav razvoj našeg kluba od oslobođenja do danas, tada ćemo o tome donositi pravilne zaključke. Ja lično smatram da je konačno i bilo vrijeme krenuti ovim putem, čineći na taj način jednu malu žrtvu po plasman «Borca» u tabeli. Mislom da će onaj ogroman dio dobro namjerne publike sve ovo pravilno razumjeti i pomoći svojim aktivnim članstvom, konstruktivnim predlozima i mišljenjima da «Borac» bude dostojan predstavnik našeg grada i čitave Bosanske Krajine u futbolu, a onaj drugi — mali dio publike o kojem je u početku bilo govora, ostaće usamljen sa svojim pustim planovima i iluzijama.

Mičević Slavko
Sekretar FK «Borac»

ZEMLJORADNIČKA ZADRUGA s.o.j. ŠIPRAGE
Srez Kotor Varoš

u dovoljnim količinama ima na prodaju

RAKIJE ŠLJIVOVICE
TRAVNIČKOG SIRA
RAZNOG LJEKOVITOG BILJA
KROMPIRA

Cijena je povoljna. Interesenti za kupovinu ovih proizvoda neka se obrate na gornju adresu ili na telefon broj 3

MALI OGLASI

PRODAJEM KUĆU SA DVA STANA U CENTRU GRADA SA JEDNIM USELJIVIM STANOM. ZA ADRESU OBRATITI SE U ADMINISTRACIJU LISTA.

Prodajem kuću sa 5 dunuma zemlje u Banjoj Luci — Budžak. Upitati Ivice Davida 17.

Prodajem kuću u Masarikovoj ulici broj 13 Banja Luka.

TRGOVAČKO PREDUZEĆE
„KOZARA“
BOSANSKA KOSTAJNICA

U svom sastavu vodi tri prodavnice mješovitom i tekstilnom robom kao i prodavnicu pokusstva i građevinskog materijala — cementa, daske i željeza.

U vlastitoj režiji vadi kamen iz vlastitog kamenoloma — dobro poznati kamen za nasipanje željezničkih pruga, cesta i izgradnju raznih objekata, vadi i prodaje kamen «granit» i «Svetinja» specijalan za podizanje željezničkih mostova.

„BOSANKA“

prije Krolačka zadruga
PREDUZEĆE ZA IZRADU
ODJEĆE, RUBLJA I JORGANA
BOS. KOSTAJNICA

Veći izradu svih vrsta konfekcije po umjerenim cijenama. Posjedujemo veće količine zimске konfekcije naročito zimskih kratkih šajk kaputa „Mikado“ Zatražite posebnu ponudu cijena na veliko

Борац (Бос. Дубица) - Слобода (Бос. Нови) 4:1 (4:0)

Борац је надиграо Слободу

Јесењи дерби сусрет Потавазне ногометне лиге одржан је прошле недеље у Бос. Дубици. Сусрет домаћег Борца са Слободом (Бос. Нови) побудио је велико интересовање међу пријатељима ногомета, који су у великом броју присуствовали овом сусрету двију екипа које су требале ријешити којој ће припасти назив јесењег првака Потавазне лиге. Слобода је заслужено претрпјела високи пораз од домаћег Борца који је у током првог полувремена у потпуности надиграо. У том нареду нападачи Борца успјели су четири пута

загрести мрежу противника, у дарцима Делића, Кишмића 2 и Мујичина, и осигурати високу побједу. Борац код чијих играча се осјетио недостатак кондиције, у другом полувремењу је попустио и гости су у овом дијелу игре успјели постићи zgoditак и умањити пораз. Послије ове побједи Борац је остао сам у водству на арку таблице. Најбољи играчи код Борца били су: Кишмић, Јадуновић и Парић, док је Слобода имала најбоље играче у Зајду, Центарфору и лијевој крилу. Судија Бастијанчић обавио је свој задатак веома добро.

Добар plasman Banjalučana na Republičkom prvenstvu u šahu

Na ekipnom prvenstvu BiH u Sarajevu učestvovalo je 8 ekipa, koje su se kvalifikovale sa polufinalnih takmičenja. Ekipa su bile podijeljene u dvije grupe, za čije su nosioce određeni »Sarajevski šah klub« i SK »Mikron« iz Banje Luke. Za naš klub su igrali: Stefanović, Kapić, Kolak, Borovnica, Šuvalić, Savinović, Strelec, Bašagić, Alibegović i Bukva. Iz opravdanih razloga sa ekipom nisu krenuli Jungić i Kozomara.

Naš odlazak u Sarajevo bio je dobro pripremljen zahvaljujući izdanoj i blagovremenoj pomoći koju je klub dobio od Sreskog sindikalnog vijeća Banja Luka, a klub je takođe bio i ovom prilikom pomognut od sindikalne podružnice preduzeća »Rudi Čajavec« koja mu od njegovog osnivanja stano pruža materijalna sredstva za opstanak, omogućavajući njegovanje i razvijanje šaha u Banjoj Luci.

Šahovski klub »Mikron« osvojio je na ovogodišnjem prvenstvu Republike drugo mjesto. Borbenost naših igrača došla je do izražaja već u prvom košu turnira, u kojem su Banjalučani pobijedili ekipu Bijeljine sa 5½:2½. Drugi meč protiv Trebinja smo dobili sa rezultatom 8:0. Najopasniji takmac u grupi bila nam je ekipa »Željezničara« iz Zenice. Pošto su ostale ekipe gubile mečeve sa »Željezničarom« sa približno istim rezultatima, bilo nam je dovoljno da održimo neriješen rezultat sa »Željezničarom« pa da budemo pobjednici svoje grupe.

Meč je ostao neriješen, a igrače »Mikrona« sutradan je očekivao susret sa pobjednikom prve grupe »Sarajevskim šah klubom«. Pobjednik iz ovog susreta imao je još istog dana poći u Maribor kako bi učestvovao u II ligi.

Željeli smo da Sarajlijama damo dostojan otpor. To nam je, doka, uspјelo. Na prvoj ploči naš prvokategorik Stefanović dospio je kao crni u dobiven položaj, te je majstoru Bogdanoviću, samo zahvaljujući previše ležernoj igri našeg igrača, uspјelo da spase remi. Partija Kapić — Udžvarlić završena je pobjedom Udžvarlića, dok je na trećoj ploči naš drugokategorik Kolak u lijepom, ofanzivnom stilu izvejevao pobjedu nad majstorskim kandidatom Gojakom. Na četvrtoj ploči Šuvalić je kao bijeli propustio da preuzme inicijativu, koja je kasnije u središnjici pripala majstorskom kandidatu Zavli, te su na četvrtoj ploči Sarajlije stekle nadmoć, a poslije duže borbe i poen. Na petoj ploči prednost je već od otvorenja pripadala Banjalučaninu te smo tu veoma lako mogli dobiti cio poen. Međutim, ako je majstorski kandidat Čelvan (S) bio u potpuno izgubljenom položaju, Borovnica je odigrao jedan slabiji potez, poslije kojeg se partija završila neriješeno. Na šestoj ploči Savinović je pobijedio majstorskog kandidata Legata. Naš igrač je smislio napadao u centru, ne obazirući se na koncentraciju protivničkih teških figura na otvorenoj h-liniji, te mu je pošlo za rukom da osvoji jednu laku figuru i da zatim ubrzo pobjedu. Strelec je na sedmoj ploči kao crni ravnopravno vodio igru i tek pri kraju središnjice prvokategorik Osmanagić uspio je da dobije zahvaljujući nedovoljnoj rutini našeg igrača, Bašagić je na osmoj ploči odbio ponuđeni remi igrajući na pobjedu, te je na kraju izgubio sa Dučićem. Time je »Sarajevski šah klub« osvojio prvenstvo BiH pobjeđivši nas sa 5:3.

B. M.

МАЛИ РУКОМЕТ

Репрезентација града поражена од екипе Гимназије

Banjalučki rukometani imali su prošle недеље један од ризикних овогодишњих сусрета у малом рукомету. Репрезентација града супроставила се екипи Гимназије. Бољом игром током цијеле игре екипа Гимназије поразила је противника забиљеживши високу побједу од 20:10. Репрезентација града несрећном

игром није се претставила као екипа која би била у стању да одржи разиграог противника. Успјелим обрамама истакао се вратар Гимназије Јовић, док је Качки (Гимназија) био један од најбољих играча овог сусрета. Сусрет је водио Суведа пред малим бројем гледалаца.

REPERTOAR NARODNOG POZORIŠTA u vremenu od 1 do 7 novembra 1954 god.

Ponedjeljak, 1 XI, nema pretstave
Utorak, 2 XI: B. Kreft: CELJSKI GROFOVI, komad u 5 činova. Dačka pretstava. Početak u 19 čas. Cijene ulaznica od 15—35 dinara.
Srijeda, 3 XI: nema pretstave.
Četvrtak, 4 XI: Ludvig Hercer i Fric Lener: ZEMLJA SMJESKA, romantična opereta u 3 čina. Početak u 20 časova. Cijene ulaznica od 40—80 dinara.
Petak, 5 XI: Ežen O' Nil: ANA KRISTI, drama u 4 čina. Dačka pretstava. Početak u 19 časova. Cijene ulaznica od 25—60 dinara.
Subota, 6 XI: Drago Žerze: KAROLINA RIJEČKA, komedija u 4 čina. Početak u 20 časova. Cijene ulaznica od 25—60 dinara.
Nedelja, 7 XI, Drago Žerze: KAROLINA RIJEČKA, komedija u 4

čina. Početak u 15 časova. Cijene ulaznica od 25—60 dinara.
Nedelja, 7 XI, Ludvig Hercer i Fric Lener: ZEMLJA SMJESKA, romantična opereta u 3 čina. Početak u 20 časova. Cijene ulaznica od 40—80 dinara.

Ulaznice se mogu dobiti za sve pretstave na blagajni pozorišta počevši od ponedjeljka po podne od 16 do 18 časova, a ostalih dana prije podne od 9 do 1 i poslije podne od 16 časova do početka pretstave.

Pretplatnici ovog pozorišta mogu gledati pretstave — reprize u sve dane u sedmici, osim premijere i dačkih pretstava. Zbog toga su pretplatnici dužni da sami blagovremeno obezbijede mjesto za željenu pretstavu, pošto posebnih pretplatničkih pretstava neće biti.

TVOBNICA VOĆNIH SOKOVA i KONZERVI „VITAMINKA“ BANJA LUKA

Čestita Narodnoj omladini Jugoslavije 35-GODIŠNJICU SKOJ-a sa željom da naša omladina bude i dalje nosilac progresivnih ideja i da se borbenošću i entuzijazmom SKOJ-a bori za bolji život i socijalističke odnose u našoj zemlji.

Narodnoj omladini Jugoslavije, nosiocu poleta u socijalističkoj izgradnji naše Domovine, čestitamo 35-GODIŠNJICU SKOJ-a i želimo joj mnogo uspjeha u vaspitanju mladih, na svijetlim primjerima heroja koje je vaspitao SKOJ.

»Angropromet«
BANJA LUKA

UPOZORENJE GRADANSTVU!

Ponovo se upozoravaju građani grada Banje Luke da se pravovremeno snabdju ogrevnim drvetom i ugljenom.

Naročito je potrebno da se što prije izuzme ogrevno drvo, kojeg na skladištima ima u dovoljnim količinama. Time će se preduzećima omogućiti oslobodjenje prostora na skladištima za dovoz novih količina ogrevnog drveta.

Ogrevno drvo je osigurano u dovoljnim količinama a na građanima je da ista kupuju pravovremeno i ravnopravno. Time će se ukloniti smetnje, koje su bile ranijih godina, u zimskom periodu, oko snabdjevanja građana ogrevom.

Sekretarijat za privredu
NOG-a Banje Luke

Čestitajući Narodnoj omladini Jugoslavije 35-GODIŠNJICU postojanja njene borbene organizacije SKOJ-a, šalјemo najiskrenije čestitke i želimo našoj omladini mnogo uspjeha u vaspitanju mladih ljudi na svijetlim tradicijama heroja koje je vaspitao SKOJ

Radni kolektiv preduzeća
„GRADA“
BANJA LUKA

SLUŽBENE VIJESTI

FUTBALSKEG POTSAVEZA
BANJA LUKA
KOMISIJA ZA TAKMIČENJE

Registruju se prvenstvene utakmice odigrane na 3 X 1954 godine:

»Mladost« Prijedor — »Borac« Bos. Dubica sa rezultatom 2:2
»Mladost« Kotor Varoš — »Radnički« Banja Luka 2:2
»Bratstvo« Bos. Krupa — »Sloboda« Bos. Novi 1:2
»Rudar« Ljubija — »BSK« Banja Luka 6:0
»Sloboda« Bos. Novi — »Bratstvo« Bos. Krupa juniori 1:1
»Mladost« Prijedor — »Borac« Bos. Dubica 2:2

Registruju se utakmice odigrane na 10 X 1954 godine:
»BSK« Banja Luka — »Borac« Bos. Dubica 0:2
»Jedinstvo« Bihac — »Bratstvo« Bos. Krupa 2:1
»Borac« Drvar — »Radnički« Banja Luka 3:1
»Mladost« Prijedor — »Mladost« Kotor Varoš 5:0
»Bratstvo« Ključ — »Mladost« Bos. Petrovac 4:1
»Bratstvo« Bos. Krupa — »Jedinstvo« Bihac (juniori) 3:2

Registruju se utakmice odigrane na 17 X 1954 godine:
»Borac« Bos. Dubica — »Mladost« Kotor Varoš 5:2
»Borac« Drvar — »Mladost« Prijedor 0:2
»Bratstvo« Bos. Krupa — »Radnički« Banja Luka 2:1
»Rudar« Ljubija — »Jedinstvo« Bihac 4:1
»Sloboda« Bos. Novi — »BSK« Banja Luka 2:1

Žalbe na odigrane utakmice »Bratstvo« Ključ — »Podgrmeč« Sanski Most i »Sloboda« Bos. Novi — »Rudar« Ljubija u toku su rješavanja.

Za prvenstvene utakmice koje se igraju na 31 X 1954 godine određuju se slijedeći delegati:

Drvar: »Borac« — »Borac« Bos. Dubica drug Rodić Dragan. Bos. Krupa: »Bratstvo« — »Mladost« Kotor Varoš drug Ahmetanović Hamdija.

Ljubija: »Rudar« — »Mladost« Prijedor drug Vidaković Anto. Bos. Novi: »Sloboda« — »Jedinstvo« Bihac drug Dizdar Šemsó.

Sanski Most: »Podgrmeč« — »Sloboda« Mrkonjić Grad sudija utakmice.

Ljubija: »Mladost« — »Rudar« juniori sudija utakmice. Bihac: »Jedinstvo« — »Sloboda« Bos. Novi drug Bagramell.

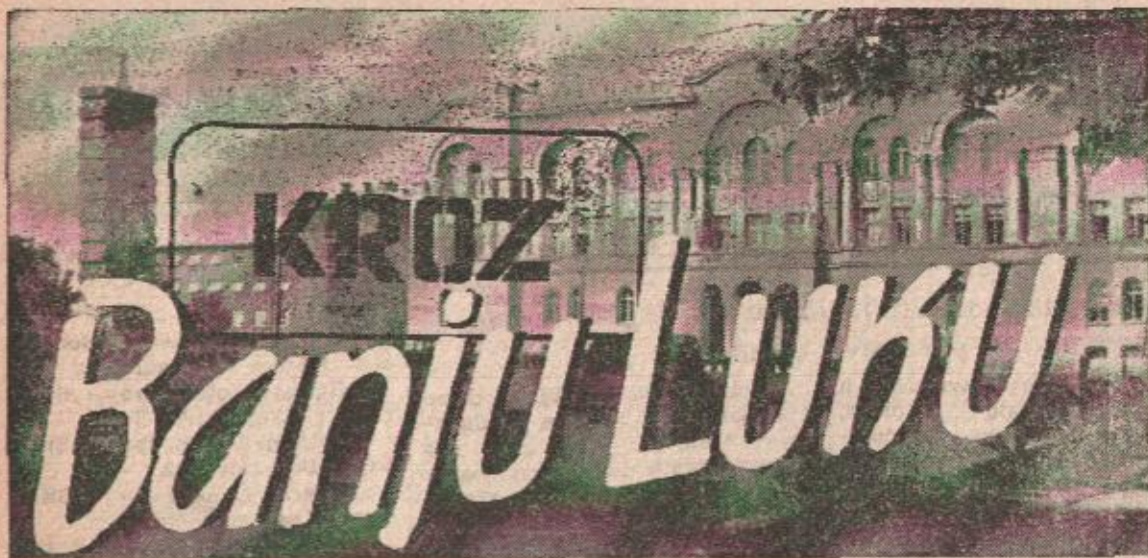
Umolјavaju se drugovi delegati da svoje izvјestaje (protokole) sa odigranih utakmica odmah dostave ovom Potašavezu. Potrebne tiskalice dužni su delegatima dati domaći klubovi. Ujedno dostaviti i finansijske obračune.

Stavlјa se do znanja klubovima da je dosadašnji tehnički sekretar ovog Potašaveza udalјen sa dužnosti. Njegovu dužnost privremeno je preuzeo sekretar Potašaveza drug Vidaković Anto. Radi toga uredovno radno vrijeme Potašaveza je od 17-19 sati svakog radnog dana. Telefon Potašaveza je 208. U hitnim slučajevima izvan toga vremena nazvati druga Vidakovića na telefon 535, druga Arnuša tel. 424 ili druga Čerića tel. 212.

Usvaja se žalba SD »Borac« Drvar na odigranu utakmicu protiv BSK Banja Luka 19 IX 1954. Utakmica se poništava i određuje nova za 14 XI 1954. Obrazloženje slijedi pismeno.

Odbacuje se žalba SD »Mladost« Kotor Varoš na utakmicu sa »Jedinstvom« Bihac 26 IX 1954. Obrazloženje slijedi pismeno.

Potašavez

Snabdjevanje grada ogrevnim drvetom nije dovedeno u pitanje, ali uglj i dalje problem broj 1

Ova godina je plodna ako ni po čemu drugom, a ono po gužvama i »repovima« koji su stvarani pred prodavnicama ogrevnim drvetom. Često puta nisu bila potrebna strahovanja koja su iskrsavala u vezi s tim, li su ljudi nasjedali kojekakvim proricanjima i pomisao pred nadolazećom zimom pojačavala je bojazan da bi se moglo ostati bez drveta i uglja. Zato nije čudnovato što se pred prodavnicama »Grade« mogu vidjeti veće grupe ljudi i žena koje očekuju čas kada će se pojaviti službenik i najaviti da je stiglo toliko i toliko vagona uglja. Jer, ogrevnog drveta ima dosta i sada se uopšte ne osjeća potreba za njim. Bar tako izgleda, kada se pogleda na lager na kome sada ima preko 7.000 m³ uskladištenog drveta.

Međutim, još prije nekoliko dana po gradu je kružila vijest po kojoj u najskorije vrijeme grad neće imati ogrevnog drveta. Sada, kada je skladište puno, potrošači se ne javljaju niti se opskrbljuju. Ovakav stav građana prema proizvođaču koje snabdjeva grad drvetom je potpuno nepravilan. Kamate na uskladišteno drvo rastu, a pored toga, ono gubi i na kvaliteti. Kod nas ono nema prođu a druga mjesta prosto vapiju za drvetom. Eto, Zagreb je veliki interesant za ogromne količine drveta. Prema jednoj ponudi iz Zagreba, spremni su da plate drvo koje se ovdje prodaje 2600 dinara po 4000 dinara i ukoliko pre-

duzeće ne uspije da proda drvo na našem tržištu, onda će morati tražiti kupce i na drugoj strani. Sa ugljem nije tako. U prošloj godini Banja Luka je utrošila 6.500 tona uglja. U ovoj godini sklopljen je ugovor sa rudnikom iz Kreke za isporuku 11.000 tona uglja. Količina je znatno veća od prošlogodišnje. Ipak na tržištu se osjeća nestašica. Pritisak je veliki čemu je mnogo doprinijela i činjenica da je Narodna banka dala kredite za nabavku uglja. Oznom da su ti krediti pretežno na snazi u roku od tri mjeseca onda je razumljivo radi čega je došlo do zastoja u snabdjevanju grada ogrevnim drvetom.

Kako smo obavješteni u »Gradu« do sada je isporučeno banjalučkim potrošačima 7000 tona uglja, a ostatak od 4000 tona biće ispušten do kraja godine. Prema blokovima koji su do sada podijeljeni potrošačima, za prvo vrijeme potrebno je oko 2000 tona da bi se stanje normalizovalo. Međutim, moramo imati u vidu i to, da je Kreka nedavno pretrpjela veliku štetu koja je posljedica nedavne poplave, što se odražava na pravovremenom izvršavanju obaveza prema kupcima. Ipak, postoje svi izgledi da će se stanje normalizovati i da grad neće ostati bez minimalnih količina uglja. (D. M.)

Preprodaja robe višenje monopolnih cijena uzima sve većeg maha na Banjalučkom srezu

Iz najnovije evidencije sreske tržišne inspekcije može se vidjeti, naročito u posljednje vrijeme, veliki broj bespravnih preprodaja robe i povišenje cijena ulju, masti, šećeru, petroleju i dr.

Radi kršenja pravila i propisa o trgovini i cijenama, u toku ove godine podneseno je oko 57 prijava protiv zemljoradničkih zadruga i trgovinskih radnji na Banjalučkom srezu i to 25 privrednom sudu, 28 sudiji za prekršaje i 4 javnom tužiocu. Kazne koje je primjenio sudija za prekršaje i javni tužilac nisu još poznate, jer mnogi predmeti nisu još islijeđeni,

dok je privredni sud kaznio 15 zemljoradničkih zadruga sa 472.000 a odgovorna lica tih zadruga sa 49.500 dinara, kao i 6 trgovinskih radnji sa 133.000 a odgovorna lica sa 18.000, što sve ukupno iznosi oko 670.500 dinara.

Pored ovih kazni i dalje se griješi. Na primjer, zanatlije otvaraju radnje bez odobrenja, mlinski vlasnici ne plaćaju usur itd. Radi ovakvih prestupa podnijeto je oko

Nedelja Crvenog krsta

OD 1 DO 8 NOVEMBRA

Na području grada i sreza Banje Luke organizuje se održavanje Nedelje Crvenog krsta, koja će trajati u cijeloj našoj zemlji u vremenu od 1 do 8 novembra. Ovih osam dana biće jedna vrsta smot-

Za prvi novembar predviđen je početak kurseva za zdravstveno i vaspitno uzdizanje ženske seoske omladine.

U vremenu trajanja Nedelje Crvenog krsta predviđena su ta-

kode i zdravstveno-prosvjetna predavanja pri svim odborima i osnovnim organizacijama. Posebno se predviđa da to vrijeme bude obilježeno na taj način što će se sprovesti zdravstveno - higijenske mjere kao krećenje i čišćenje kuća, nužnika i bunara, te podizanjem česama i bunara. Takođe se predviđaju ljekarski pregledi djece.

Za akciju borbe protiv alkohola organizovaće se posebna odgo-

va, rada i aktivizacije organizacija da se do kraja ove godine uspješno završe planirani zadaci. Među najvažnije spada ostvarivanje upisa u članstvo odraslih članova i članova Podmlatka. Upis odraslih u članstvo u gradu stoji slabije u poredenju sa prošlom godinom.

rajuća predavanja. Isto tako pojačaću se aktivnost u organizacijama Podmlatka Crvenog krsta. U tom smislu izvršite se izbori školskog odbora Podmlatka Crvenog krsta, tamo gdje dosada nisu postojali i osnovati higijenski aktivni po školama.

B. G.

DEŽURNE APOTEKE

Petak: dežurna apoteka (ulica Vese Masleše)	br. 3
Subota: dežurna apoteka (ulica Vese Masleše)	br. 4
Nedelja: dežurna apoteka (ulica Šoše Mažara)	br. 1
Ponedjeljak: dežurna apoteka (ulica Marije Bursać)	br. 2
Utorak: dežurna apoteka (ulica Vese Masleše)	br. 3
Srijeda: dežurna apoteka (ulica Vese Masleše)	br. 4
Četvrtak: dežurna apoteka (ulica Šoše Mažara)	br. 1

„Leteći tanjir“ ili „vazdušni predmet“ iznad Sanskog Mosta i Banje Luke

Jovo Ivanić sanitarni tehničar sa službom u Državnoj bolnici Banje Luke, 25 oktobra bio je na terenu sreza Sanski Most. Ujutru oko 6,30 zatekao se na brdu Čapljice u selu Kijevu, još sa većom grupom seljaka koji su toga momenta primjetili u vazduhu neko tijelo ili kako oni kažu »vazdušni predmet« koje je u obliku trupa aviona ili neke elipse, čiji se izgledi i pojačava dovode u vezi s poznatim pričama o »letećim tanjirima«. Tu su

sačekali i druge seljake koji su išli u grad jer je bio pazarni dan i zajednički o tijelu razgovarali radi veće samoubjedljivosti. Bili su na visokom brdu iznad kojega je tijelo prošlo i mogli su ga dobro vidjeti. Kažu da se kreće velikom brzinom da je u raznim prelaznim bojama: žuto-zelenc i bijele. Mislili su da je neka zvijezda ili raketa. Došlo je od zapada i otišlo preko Tramošnje, Bronzanog Mojdana tj. jugoistočno od San-

skog Mosta. Po njegovom udaljevanju mogao se primijetiti plamen mlaz ispunjen nekim svijetlu sluznim kristalom, koji se naglo vraćao tijelu ili gubio u vazduhu.

IZNAD BANJE LUKE

Istog jutra oko 6,35-38 minuta letjeće tijelo je prošlo iznad Banje Luke. Osmatrač Meteorološke stanice Banja Luka, Nedeljko Mirković sa grupom željezničara, gledao je ovo letjeće tijelo sa željezničke stanice Predgrađe. On kaže da je došlo sa zapada, prošlo iznad sjevernog dijela grada i izgubilo se preko Trapiske šume, u pravcu sjeveroistoka. Prema tvrdnji meteorološke stanice tijelo je išlo većom brzinom no mlazni avioni i nije davalo nikakvog zvuka. Identičnu izjavu dao je i službenik državne bolnice drug Majkić i Arsen Pero, koji radi na novoj meteorološkoj stanici i mnogi građani koji to preporučavaju.

Marko MIRNIĆ

LETEĆI TANJIRI PONOVO NAD BANJA LUKOM

U noći između 26 i 27 oktobra ponovo su u dva maha, oko 22 časa i 25 minuta i 23 časa i 30 minuta letjeli iznad Banje Luke nepoznati letjeći predmeti. Jedan od očevidaca ing. Predrag Popović koji ih je posmatrao sa prozora svoga stana izjavio nam je

da su te noći četiri nepoznata letjeća tijela preletjela velikom brzinom, u formaciji klina, iznad Banje Luke, iz pravca sjevero-zapad ka jugo-istoku. Bliži opis nepoznatih predmeta odgovara uglavnom opisima očevidaca koji su ih vidjeli i dva dana ranije.

DOPISI ČITALACA

»NIČIJA ZEMLJA«

Obično se za parče zemlje o kojem ne vodi niko računa kaže »Ničija zemlja«. Mislim da je takvo jedno parče ceste, koja ide od Gornjeg Šehera do Karanovca. To je onaj dio internacionalnog puta, koji nastaje od asfaltiranog dijela ceste do granice između sreza i grada Banje Luke. Ne znam u čijoj je nadležnosti opravak, samo znam da ovaj dio ceste nanosi ogromne štete vozilima koja tuda prolaze. Izrovanost ceste je odlično mjesto za lomljenje federa, a ujedno ona je dobro mjesto za probu kola i vozila uopšte, da se vidi da li mogu izdržati put do Jajca ili za Čemernicu. Jer, ako se na vozilu ništa

ne slomi na ovom komadu ceste dugom 3-4 kilometra, onda je sigurno da se ništa neće slomiti na putu do Jajca ili Čemernice, jer je tamo cesta kud i kamo bolja.

Pored ovako izrovanost ceste, po kojoj federu škripe, a gume čiče, kamen na samoj ivici vapli za rukama, koje bi ga razasule po ovim rupama, jer i njemu kao da je žao što nije na pravom mjestu da bi spasao federe od lomljenja. Mislim da bi odgovorni trebali povesti računa o ovom zapuštenom dijelu ceste, jer bi na taj način učinili dobro ne samo za vozila, već i za ljude koji putuju u ovom pravcu.

LJEP PRIMJER POSTENJA

Muho Dumo zemljoradnik iz Gornjeg Šehera, star 55 godina, inače jako stromašan nedavno je pošao prema Novoseliji, valda da traži drva i na putu našao novčanik sa 31.100.— dinara. U novčaniku je pored toga bila samo jedna legitimacija i ništa drugo. Odmah se vratio kući, uzio kaput i došao sa novcem i legitimacijom u Sekretarijat unutrašnjih poslova drugu Stojanu Božiću i predao mu nadene stvari.

Iz legitimacije se vidjelo, a što se i dokazalo da je novac bio vlasništvo Ramadana Mujkanovića, radnika Šumske manipulacije »Tisovca«, proizvođača drvne industrije »Vrbasa«, Banja Luka, koji je svoj novac nazad dobio. M MIRNIĆ

Omladina preduzeća »Kudi Čajave« prihvativši poziv uzvratila je posjetu radničkoj omladini preduzeća »Zrak« u Sarajevu.